

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

MICHAELA KYTLEROVÁ

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

TERORISMUS

Autor práce: Michaela Kytlerová
Studijní obor: bezpečnostně – právní studia
Forma studia: kombinovaná
Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.
Katedra: společenských věd

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

.....

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu doc. Dr. Ing. Štefanovi Danicsovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

Úvod.....	5
1. Vymezení terorismu a jeho typologie.....	7
1. 1 Definování terorismu.....	7
1. 2 Typologie terorismu ze strany EU.....	11
1. 3 Typologie terorismu podle MVČR.....	12
2. Metody terorismu	13
2. 1 Obecně k teroristickým metodám.....	13
2. 2 Klasické teroristické metody.....	14
2. 3 Moderní teroristické metody.....	14
3. Globální terorismus.....	19
3. 1 Al-Káida	19
3. 2 Osobnost Usámy bin Ládina.....	22
4. Opatření proti terorismu.....	25
4. 1 Protiteroristická strategie USA.....	25
4. 2 Teroristická věznice Guantánamo.....	26
4. 3 Protiteroristická politika EU.....	27
4. 4 Protiteroristické nástroje EU.....	28
4. 5 Bezpečnostní strategie EU.....	30
4. 6 Akční plán boje EU	31
4. 7 Koordinátor protiteroristických opatření EU.....	32
4. 8 Role NATO v boji proti terorismu.....	32
5. Protiteroristická problematika v ČR	36
5. 1 Vymezení pojmů a nástrojů protiteroristické politiky	36
5. 2 Národní akční plán boje proti terorismu	39
5. 3 Hrozba teroristického útoku	41
Závěr.....	45
Seznam použité literatury.....	47
Seznam zkratk.....	50
Přílohy.....	51
Seznam příloh.....	52
Abstrakt.....	63
Abstract.....	64

ÚVOD

Terorismus dnes představuje aktuální a globální bezpečnostní hrozbu, které je věnována značná pozornost ze strany bezpečnostních orgánů a složek, politických subjektů a samozřejmě masmédií, která nesou teroristická poselství veřejnosti a jednotlivým vládám. Náležitou pozornost věnuje terorismu i akademická sféra, která se snaží z různých úhlů vědních disciplín tento fenomén analyzovat a umožnit jeho alespoň částečnou deskripci a eliminaci. Bohužel, stále se nedaří uspokojivě obecněji vymezit terorismus, a proto je i boj s ním tímto faktem poznamenán. Z různých definic totiž vyplývají i různé seznamy teroristických organizací a odlišné strategie a nástroje jejich potírání.

Terorismus prochází velice rychlým a dynamickým vývojem a tudíž je nezbytné neustále hledat účinné mechanismy, které by efektivním způsobem potlačily, nebo alespoň částečně zabránily projevům současného globálního terorismu. Z tohoto důvodu je nutná mezinárodní spolupráce v boji proti globálním teroristickým aktivitám, bez níž je výsledný efekt velmi sporadický.

Útokem na Spojené státy americké ze dne 11. září 2001 byla celkově oslabená důvěra v bezpečnostní schopnosti států, neboť se ukázalo, že ani supervelmoc není schopná zajistit životy svých občanů a svoji bezpečnost. Navíc obětí teroristického útoku se dnes může stát v podstatě kdokoliv z nás, neboť návod, prostředky k takovému útoku jsou velmi snadno dostupné a lehce zneužitelné. A to jsou i skutečnosti, které mě vedly k napsání této bakalářské práce.

Bakalářská práce je obsahově rozdělena do pěti na sebe logicky navazujících kapitol. V rámci první kapitoly je užitá metoda deskripce a komparace se zaměřením na vymezení terorismu, jeho znaky a přiblížení pokusů o minimální definici, včetně jeho typologie ze strany EU a ČR. Druhá a třetí kapitola této práce se zabývá jednak různými metodami teroristického násilí a také analyzuje projevy současného globálního terorismu v podobě aktivit Al-Káidy. Samozřejmě Al-Káida přes svoji decentralistickou strukturu je úzce ideově a motivačně spojena s osobností Usámy bin Ládina, který je jejím zakladatelem a jakousi všudypřítomnou ikonou. Ve čtvrté kapitole je komparována protiteroristická politika USA s protiteroristickou politikou EU a zároveň

jsou i nastíněny protiteroristické možnosti NATO. Poslední kapitola práce popisuje možnosti České republiky, včetně konkrétních opatření, které jsou obsahem Národního akčního plánu boje proti terorismu.

Z toho vyplývá hlavní cíl bakalářské práce, kterým je popis a následná analýza globální dimenze terorismu jako největší současné globální bezpečnostní hrozby, včetně nastínění možnosti, jak této globální hrozbě čelit a také, jak ji částečně eliminovat.

Velice cenným zdrojem informací pro tvorbu bakalářské práce se mi stala publikace T. Petra a Z. Hurníka - *Světový terorismus od starověku až po útok na USA*, dále pak vysokoškolská skripta Š. Danicse - *Politologické problémy světové politiky III.*, přičemž problematiku protiteroristických koncepcí EU a USA mi umožnila komparovat publikace Š. Danicse, J. Dubského, T. Kamína, L. Urbana *Základy sociologie a politologie*. K celkovému zpracování této práce jsem využila i další odbornou literaturu a internetové zdroje.

1. Vymezení terorismu a jeho typologie

1.1 Definování terorismu

Terorismus, jako taktika boje slabých se silným protivníkem se projevuje v rozdílných geografických územích, v rozličných formách, vyskytuje se v řadě kulturních oblastí a je provázen širokou škálou metod a taktických a strategických přístupů jeho potírání. Z toho vyplývá, že doposud neexistuje jednotná přijatelná definice, neboť dosud se užívají k vymezení terorismu různé definice, ale je zřejmé, že všechny směřují k zápornému hodnocení určitého aktu spojeného s násilím zaměřeným na civilní objekty. Ve stejném smyslu je pojem terorismus považován za víceméně srovnatelný s dalšími negativními termíny politického slovníku, jako například rasismus nebo fašismus. Jak jsem již výše uvedla najít jednotnou akademickou definici je velice složité, pro větší zřetelnost můžeme uvést jednotlivé znaky tohoto fenoménu:

- hrozba;
- hrozba silou;
- předem promyšlené používání hrozeb násilím;
- ultimativní hrozby za účelem splnění politických, ekonomických či náboženských požadavků¹.

Původní význam slova terorismus je odvozen od termínu „terrere“ a představuje hrůzu nebo strach, do moderních západních slovníků se tento termín dostal prostřednictvím francouzského jazyka ve 14. století.² Terorismus prošel velmi dynamickým a rozporuplným vývojem, navíc má politický obsah, a proto se brání jakékoliv konceptualizaci. Připomeňme si notoricky známou tezi: pro jednoho teroristu, pro druhého bojovníka za svobodu či svatý mučedník.

V odborné literatuře se setkáváme s nepřeberným množstvím definic, které mají svoji různou vypovídající hodnotu, neboť vždy odráží určitou stránku terorismu nebo jeho rozdílné motivy.

---

¹ Pecka, E. *Základy sociologie*. České Budějovice: VŠERS, 2005, s. 96.

² Tůma, P. a Hurník, Z. *Encyklopedie - světový terorismus od starověku až po útok na USA*. Praha: Svojtka & Co., 2001, s. 20.

Například **Alex P. Schmid** ve své knize *Political Terrorism* shromáždil 109 různých definic, jejichž původ je od předních světových expertů a akademických pracovníků, kteří se zabývají problematikou terorismu.³

Český encyklopedický slovník z roku 1993 definuje terorismus takto: „*Souhrn antihumánních metod zastrašování politických odpůrců hrozbou síly a užití různých forem násilí.*“⁴ Vedle individuálního terorismu existuje terorismus skupin, některé koordinují svoji činnost na mezinárodní úrovni (mezinárodní terorismus).

Encyklopedie politiky (vydaná v roce 1999) říká:

„*Terorismus v politice představuje používání teroristických prostředků k zastrašování politických odpůrců a ovlivňování veřejného mínění. Cílem terorismu je obvykle vyvíjení extrémního psychického nátlaku na jednotlivce nebo na celé skupiny obyvatelstva...*“⁵

Blackwellova encyklopedie politického myšlení (vydaná v českém jazyce v roce 2003) uvádí:

„*Terorismus, politické násilí zaměřené na vládu, ale často ohrožující i řadové občany. Jehož cílem je vytvořit atmosféru strachu, v níž by vláda splnila požadavky teroristů.*“

Walter Laquer považuje za velice přijatelnou definici, kterou představilo Ministerstvo obrany Spojených států amerických v roce 1990: „*Nezákonné použití nebo vyhrožování užitím síly či násilí proti jedincům nebo majetku za účelem přinutit a zastrašit vlády nebo společnosti, často se záměrem dosáhnout politických, náboženských nebo ideologických cílů.*“⁶

V této definici Laquer používá prvky zahraničního experta **Ganora Boaza**, který definuje terorismus jako úmyslné užití nebo hrozbou užití násilí proti civilistům, nebo civilním cílům za účelem dosáhnout politických záměrů, právě z této definice je jistá systemizace na tři prvky: násilný aktivismus, politický záměr, zacílení na civilní cíle

---

³ Mika, J.O. *Současný terorismus*. Praha: Triton, 2003, s. 20.

⁴ Pecka, E. *Základy sociologie*. České Budějovice: VŠERS, 2005, s. 96.

⁵ Mika, J.O. *Současný terorismus*. Praha: Triton, 2003, s. 21.

⁶ Laquer, W. *The New Terrorism, Fanaticism and the Arms of Mass Destruction*. New York: Oxford University Press US, 1999, s. 5.

(osoby, objekty) a právě Laquer rozšířil uvedené tři prvky o *nezákonný násilný aktivismus s politickým, náboženským či ideologickým záměrem* cíleným na civilní cíle.

Bruce Hoffmann a jeho definice se vrací k původní latinské významové tezi, která dala jméno terorismu. Definuje tedy terorismus jako: „*Promyšlené vytvoření a využití strachu z násilí nebo hrozby násilím ve snaze dosáhnout politickou změnu.*“⁷ Na základě toho potom srovnává jednotlivé druhy násilí a odlišuje je od terorismu. Nejdříve se snaží od něj odlišit vojenské násilí, a proto zdůrazňuje, že i když by byly válečné síly zodpovědné za větší množství úmrtí a zničených hodnot, než by se teroristickým organizacím mohlo kdy jen zdát, existuje mezi těmito formami násilí kvalitativní rozdíl. Totiž i v moderní válce samotné existují pravidla a odsouhlasené normy chování, které zakazují používat určité druhy zbraní a jednání jako je:

- zákaz braní civilistů jako rukojmí;
- pravidla zacházení se zajatými vojáky;
- zákaz aktu pomsty na civilistech a válečných zajatcích;
- uznání neutrálních území a práv občanů neutrálních států;
- garantování nedotknutelnosti diplomatů a jiných oficiálních zástupců.

A právě teroristé během posledního čtvrtstoletí porušili na základě svých praktik a výběru cílů všechna tato pravidla. Hoffman dále upozorňuje, že terorismus bývá často srovnáván s partyzánskou válkou (guerillou), nebo je používán jako její synonymum. Není to nic překvapujícího, neboť partyzáni používají často stejné taktiky (atentáty, únosy, bombové útoky...) k dosažení stejných cílů, kvůli kterým je používají teroristé. Ale i přesto mezi oběma skupinami existují rozdíly. Teroristické skupiny jsou prý zpravidla malé a operují v hluboké ilegalitě bez pevného území, kdežto partyzáni bývají početnější a bojují v otevřeném boji na určitém, relativně stálém území.⁸

Další zahraniční expert **John Brenner** vystihuje terorismus tezí: „*násilí nebo hrozbou užitím násilí pro dosažení určitých cílů organizací.*“⁹

⁷ Hoffman, B. *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press, 2006, s. 13 – 44.

⁸ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s.90.

⁹ Brenner, J.C. – *Forensic science: An Illustrated dictionary*. New York: CRC Press LLC, 2004, s. 253.

Poziční předpoklad definice terorismu v sobě nese determinanty:

- ilegality;
- intencionality;
- organizovanosti.

Je zřejmé, že většina z definic zachycuje terorismus jako specifickou násilnou metodu zaměřující se na dosažení specifických cílů, většinou cílů politických s dopadem na civilisty či civilní objekty.

Hlavní roli v cílech teroristů představuje jejich vlastní mocensko-politické chápání světa či ideové řešení konkrétního společenského problému. Teroristické techniky a metody se vyznačují vysokou nebezpečností a brutalitou k dosažení vytyčených cílů. Jsou zpravidla vybírány tak, aby brutalita, rozsah útoku a následky vyvolaly co největší zájem masových sdělovacích prostředků, měly výrazný psychologický dopad na obyvatelstvo a v souvislosti s tím, vytváří předpoklady pro ovlivňování postojů vlády a společnosti. V tomto ohledu je problém terorismu považován za velice ostrou formu psychologické války podmíněné zájmu informačních médií.

Z poněkud jiného zorného úhlu - ale stejně výstižně lze přisoudit podobu ekvivalentu válečných zločinů v době míru. A neméně přesnou zkratku, vyjadřující smysl terorismu, nalezneme i v jednom starém čínském přísloví, které říká „*Zabij jednoho a postrašíš deset tisíc.*“ Tato definice, přirovnávající terorismus k válečným zločinům, vylučuje některé formy násilí a donucování, například určitý typy útoků na vojenská zařízení a destrukce majetku, které v současnosti některé vlády označují za terorismus.¹⁰

Z právního hlediska a bezpečnostního je zpravidla terorismus posuzován jako závažný trestný čin, bez ohledu na cíl, kterého se má dosáhnout. Z politicko-ideologického pohledu je terorismus posuzován jako forma či taktika boje za svobodu. Obhájci terorismu jako prostředku boje za svobodu tvrdí, že atentátníci, kteří se podílejí na sebevražedných útocích, dělají tyto činy jen proto, že jsou chudí a nemají k dispozici nic jiného než své vlastní tělo. Jde o určité zjednodušení, neboť bychom měli

---

¹⁰ Tůma, P. a Hurník, Z. *Encyklopedie - světový terorismus od starověku až po útok na USA*. Praha: Svojtka & Co., 2001, s. 20.

analyzovat i záměry teroristické organizace, včetně sociokulturního kontextu sebevražedných misí.

Z výše uvedeného je pro mne zcela zřejmé, že ve skutečnosti by terorismus vůbec neexistoval, kdyby sám na sebe nedokázal upozornit, neboť samotný akt zabití neznamena teroristický útok. Činy, které mají povahu teroristického útoku bývají prováděné úmyslně s tím, že jde o útoky, k nimž dojde na takových místech a v daném čase, které zaručí upoutání náležitě pozornosti a následné vyvolání strachu občanů. I když to bude znít cynicky, terorismus je vlastně „veřejné divadlo“, které je účinné do té míry, kolik lidí se podaří vystrašit a změnit jejich uvažování a názory, zejména pokud jde o určitou vládu.

1.2 Typologie terorismu ze strany EU

Z hlediska historického vývoje se obsah termínu terorismus mění a to bezprostředně v závislosti na sociálních, ekonomických, politických, kulturních a jiných faktorech, a také samozřejmě na aktuální technické vyspělosti světa a společenského poznání. Vzhledem k tomu, že se jedná o velice proměnlivý pojem, vzniklo postupem času několik snah a návrhů, jak terorismus členit. Vzhledem k zaměření této práce a pro nás jako Evropany je důležité členění terorismu podle Rady EU, která od roku 2001 vydává zprávy o situaci a trendech terorismu. **Rada EU člení teroristické akce na evropském území následujícím způsobem:**

- separatistický terorismus, a to baskický, severoirský katolický i protestantský, a korsický;
- anarchistická teroristická hnutí (v Řecku, v Itálii a ve Španělsku);
- zločiny na podporu zvířecích práv a ekoterorismus;
- bioterorismus;
- kyberterorismus;
- levicový terorismus;
- pravicový terorismus.

Do mezinárodního terorismu jsou řazeny:

- islámský extremistický terorismus;

- turecko-kurdské skupiny;
- iranské skupiny (resp. pouze Organizace mudžáhidinů lidu Íranu).¹¹

Výše uvedená typologie terorismu ze strany EU je na první pohled sporná, neboť pod mezinárodní terorismus jsou řazeny teroristické aktivity, které se vyskytují pouze na území EU. Rovněž je sporné dělení na vnitřní a mezinárodní terorismus ve vztahu k islamistům, kteří nacházejí pro své teroristické aktivity úrodnou půdu na celém území EU. Na adresu bioterorismu a kyberterorismu lze říci, že v nich nejsou dostatečně zohledněny dva různé faktory. Za prvé samotná motivace teroristů, která může pramenit z extrémní levicové či pravicové ideologie, separatismu nebo z různých fanatických náboženských pohnutek. Za druhé konkrétní způsob provedení teroristické akce, tj. prostřednictvím biologických zbraní nebo počítačových sítí. V neposlední řadě ani oddělení anarchistického a levicového terorismu nemusí být v konkrétním případě tak jednoznačné a kategorické. Nejsilněji však zaznívá ze strany různých nevládních organizací kritika vůči nejasnému vymezení ekoterorismu, a zároveň jsou obhajováni militantní ochránci zvířat pro svou „omezenost“ kampaní. Přes tuto polemickou typologii je potřebné terorismus nadále zkoumat a využít teoretické poznatky pro zkvalitnění protiteroristické politiky EU a zefektivnění komplexního a koordinovaného boje vůči němu.¹²

1.3 Typologie terorismu podle MVČR

V rámci typologie terorismu často dochází k nepřijatelnému slučování kritérií motivace, aktérů, rozsahu a způsobů provádění akcí teroristů. Z hlediska základního stanovení hrozeb a jejich předcházení je třeba stanovit především motivaci teroristů. **Podle motivace je možné vypracovat typologii terorismu, která zahrne i „nepolitické formy“ terorismu:**

1. terorismus kriminální: teroristické akce provedené primárně za účelem získání osobních materiálních výhod nebo akce pro další teroristické útoky s politickým záměrem;

¹¹ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s.94-95.

¹² Danisc, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 95.

2. terorismus patologický: teroristické akce provedené primárně kvůli psychickému sebeuspokojení;
3. terorismus politický, resp. ideologický: akce provedené z „vyšších“ pohnutek bez hledání přímých materiálních výhod. Tuto kategorii lze dále dělit na:
  - ultralevicový terorismus;
  - ultrapravicový terorismus;
  - etnický terorismus;
  - náboženský terorismus;
  - environmentální terorismus;
  - vigilantistický terorismus (kterému jde o „právo a pořádek“, který údajně není stát s to zajistit, sem lze řadit například latinskoamerické „černé brigády“, útočící proti bezdomovcům atd.);
  - „single-issue“ terorismus („jednopoložkový“ - proti potratům atd.).

Co do rozsahu působení terorismu existuje kategorie domácího terorismu a mezinárodního terorismu související s počtem zemí, v nichž terorismus působí anebo získává prostředky a logistiku pro svoji činnost. Nepřehlédnutelná je vazba terorismu na jiné negativní jevy, jakými je například obchod z drogami (ze kterého jsou teroristické akce nezřídka financovány) nebo obchod se zbraněmi. Společně s organizovaným zločinem a šířením zbraní hromadného ničení patří terorismus - zejména jeho mezinárodní forma k nejzávažnějším rizikům ohrožujícím celou lidskou civilizaci.¹³

2. Metody terorismu

2.1 Obecně k teroristickým metodám

Teroristické metody se vyznačují vysokou nebezpečností, bezohledností a brutalitou, výběr teroristických metod je podmíněn snahou o vyvolání co největšího psychologického efektu. Násilí používané teroristy je kalkulováno tak, aby vyvolalo pocity ohrožení a strachu u velkého okruhu lidí. Na pozadí následné hromadné společenské frustrace a deprivace jsou pak realizovány psychologické operace

---

¹³ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 9.6.2009 [citace 2009-10-31]. Dostupný z WWW:< <http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.

a manipulace, jejichž účelem je dosažení vytyčených cílů, které nejsou většinou otevřeně prezentovány.¹⁴ Dosažení vytyčeného cíle teroristy podmiňuje brutalita, rozsah útoku a následky teroristických akcí. V těchto souvislostech je terorismus považován za mimořádně ostrou formu psychologické války, jejíž účinky jsou znásobovány velkým zájmem informačních médií. Právě masmédiá a jejich činnost hrají významnou roli k efektivnímu výsledku teroristických akcí.¹⁵

2.2 Klasické teroristické metody

Klasické teroristické metody se nejčastěji projevují formou pumových útoků proti civilním občanům a objektům, výbuchy bomb iniciující další ničivou činnost (výbuchy na chemické provozy, atd.), únosy, zadržováním a popravami rukojmí, používání střelných a bodných zbraní, únosy letadel, dále používání dopisních bomb. Tyto klasické metody jsou vlivem využívání nových technologických vymožeností neustále zdokonalovány. Příkladem můžeme uvést mobilní komunikační prostředky, dopravní prostředky či internet, skýtající záznamy poprav teroristů v Iráku.

Dalším cílem útoků teroristů může být rovněž útok na umělecké památky v galeriích, ale i na jiných místech, poškozování provozu – schopnosti vozidel (písek v mechanismu kol lokomotiv), šíření poplašných zpráv a zmatku, který vede k následnému vyvolání chaosu a může vyústit v ušlapání či zranění lidí bez užití zbraní. Mezi specifika klasických metod jsou zahrnovány typy postmaterialistických a enviromentálních podob terorismu mezi něž můžeme zařadit např. útoky na restaurace typu McDonald, KFC, útoky na osoby nosící kožichy, útoky na laboratoře, kde se provádějí pokusy na zvířatech, nebo na kliniky, kde se provádějí potraty atd.¹⁶

2.3 Moderní teroristické metody

Nové technologie, možnosti modelování na počítačích a další pronikavý rozvoj vědy a techniky vytváří podmínky pro urychlení výzkumu a vývoje, to se stává předpokladem toho, že výsledky vědeckých pokusů mohou být zneužívány na dosažení teroristických cílů. Ovšem moderní metody spojené s užíváním různých typů chemikálií, bakterií a počítačových virů nejsou ve srovnání s klasickými metodami až

---

¹⁴ Mika, J.O. *Současný terorismus*. Praha: Triton, 2003, s. 32-33.

¹⁵ Mika, J.O. *Současný terorismus*. Praha: Triton, 2003, s. 33.

¹⁶ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 9.6.2009 [citace 2009-10-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.

tolik vidět. Drtivá většina teroristů zatím zůstává u používání klasických metod, které mohou mnohem lépe zasáhnout daný cíl a vyvolat okamžitou pozornost masmédií.

Mezi moderní metody terorismu patří :

- **Jaderný terorismus** – současné teroristické útoky mohou disponovat těmi nejničivějšími zbraněmi, které byly doposud zhotoveny. Různé komponenty a zdroje materiálů jsou vysoce sledovány, jsou zajištěny řadou opatření a dále jsou velmi finančně nákladné. Z těchto hlavních důvodů je tento typ útoku pro využití terorismu méně dostupný, v tomto ohledu ovšem existuje nebezpečí útoku tzv. „špinavou bombou“, která není tak finančně nákladná, ale zase není tak účinná.
- **Biologický terorismus** – biologickým terorismem se rozumí užití rozličných virů a mikrobů, nebezpečných nemocí s úmyslem zasáhnout civilní obyvatelstvo¹⁷; **biozbraň** (nezřídka nazývaná „atomová zbraň chudých“) je pro teroristy i pro „zločinné státy“ levnější a „bezpečnější“. Podstatou je, že stačí pouze někde vypěstovat určitý typ bakterií a následně je rozptýlit do teritoria, kde se nachází velký počet lidí. Ve chvíli, kdy začnou účinkovat, jsou teroristé dávno v bezpečí. Některé nemoci mají dlouhou inkubační dobu, přenášejí se dále mezi lidmi a jejich výsledky mohou být strašlivé. Pro teroristy je spíše problémem, že při neopatrné manipulaci mohou onemocnět sami.¹⁸
- **Chemický terorismus** – tato forma terorismu je velice dostupná a pro teroristy často využitelná, substance chemikálií jsou dostupné a levné, sloučeniny snadno vyrobitelné a přenosné, dále jsou špatně detektovatelné.
(Velmi nebezpečná - a pro teroristy lákavá - je tzv. binární chemická munice. V ní není obsažena otravná látka, ale pouze výchozí komponenty (tzv. prekurzory), které vytvoří vlastní otravnou látku až při dopravě munice na cíl nebo po explozi konvenční rozbušky).
(- pro příklad můžeme uvést sabotáž na zimní stadion, který používá jako chladicí médium amoniak a v případě uvolnění do ovzduší může během krátké doby zlikvidovat obyvatelstvo města střední velikosti)¹⁹

---

¹⁷ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 9.6.2009 [citace 2009-10-31]. Dostupný z WWW:< <http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.

¹⁸ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 9.6.2009 [citace 2009-10-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.

¹⁹ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 9.6.2009 [citace 2009-10-31]. Dostupný z WWW:< <http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.

- **Kybernetický terorismus** – pro technickou západní společnost jsou velmi devastující případné útoky na počítačovou síť, útoky prostřednictvím počítačových sítí představují hrozbu srovnatelnou s účinky zbraní hromadného ničení. Západ spoléhá víc a víc na počítačové síť. To posiluje závislost – a ze závislosti se rodí zranitelnost. Zpoza počítačového terminálu lze totiž teoreticky zablokovat automatizované rozvody vody, elektřiny, plynu i ropy. Nebo naopak otevřít přehrady a zatopit přilehlé oblasti. Chaos se dá snadno vyvolat i v letecké dopravě a v plně elektronizovaných finančních operacích. Kolaps hrozí i vládním komunikačním systémům včetně vojenských.

Zmíněné moderní teroristické metody jsou vzhledem k jejich charakteru a dopadu označovány jako „**nový typ terorismu**“ nebo také „**globální terorismus**“. Jedním z velice důležitých aspektů je, že dnešní teroristé na rozdíl od klasických teroristů zůstávají stále častěji v anonymitě. Tím velmi ztěžují svůj postih a ve svých cílech a metodách jsou zcela nevypočitatelní. Navíc takzvaní „globální teroristé na volné noze“ jsou charakterističtí zvýšenou agresivitou, neboť se snaží zabít co nejvíce bezbranných lidí. Podle některých odborníků se počátek nového terorismu objevil v roce 1993 s prvním pokusem zničit Světové obchodní centrum v New Yorku. Další jeho akcí byl v roce 1995 útok v tokijském metru, při němž bylo nervovým plynem zasaženo 5500 osob, z toho 12 smrtelně. V únoru roku 2001 prý alžírští teroristé finančně podporovaní Usámou bin Ládinem připravovali útok sarinem proti Evropskému parlamentu ve Štrasburku, což by představovalo začátek útoků na instituce Evropské unie. Určitým vyvrcholením mezinárodních teroristických aktivit byl útok na americké ekonomické a vojenské symboly moci z 11. září 2001, kdy se ukázalo, že ani supervelmoc jako je USA není vůči globálnímu terorismu imunní²⁰.

Tyto činy spojuje řada společných znaků, které ještě s dalšími charakterizují již zmíněný **nový typ terorismu**:

- není spjat s určitým státním územím, nepotřebuje podporu ze strany vlády, ale ze strany nespokojeného obyvatelstva;
- proti nevázaným aktérům na určitém území nefunguje tradiční metoda odstrašování vojenskými silami;

²⁰ Danics, Š., Dubský, J., Kamín, T., Urban, L. *Základy sociologie a politologie*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 2. vydání, s. 168.

- má volnou organizační strukturu a spojení v různých zemích světa;
- sebevražední atentátníci mohou využít např. dopravních letadel jako raket;
- virtuálně síťovaný a decentralizovaný charakter teroristických organizací neumožňuje identifikovat a zničit jejich mocenské centrum;
- vyznačuje se velkou brutalitou svých útoků a plošností z důvodu vyvolání paniky a strachu u občanů, chce zviklat víru lidí ve schopnost státu chránit své obyvatele;
- může získat ZHN k použití nebo zastrašování;
- může použít biologické látky proti zemědělským plodinám a hospodářským zvířatům;
- využívá slabé státy nejen jako útočiště, ale i jako pračky peněz pro teroristické akce;
- vhodným prostředím pro výcvikové tábory jsou pro něj teritoria, kde není vykonávána efektivně státní moc a nehrozí v takovém rozsahu státní represe;
- zneužívá výhod moderní společnosti pro přípravu teroristických operací (komunikační technologie, informační systémy);
- hrozby a rizika vyplývající z nového terorismu nerespektují tradiční hranice mezi vnitřní a vnější, vojenskou a nevojenskou bezpečností;
- může vyřadit velice nákladné a sofistikované bezpečnostní systémy a výslednost jeho úderů výrazně převyšuje úroveň klasického vnímání sil, přičemž při velmi nízkých početních stavech a relativně nízkých nákladech dosahuje značných ničivých účinků se silnými psychologickými výsledky, které mají za dopad vyvolání strachu i u nezúčastněných²¹.

Na základě uvedených poznatků jsem došla k následujícímu závěru, že při užití moderních metod teroristického násilí může dojít k ohromným ztrátám na životech lidí, čítající tisíce, desetitisíce a více ciferné množství civilních občanů a ochromení či vážné narušení fungování společnosti.

Dnešním hlavním cílem moderního terorismu je způsobit co největší újmu na lidských životech, zapříčinit velké ekonomické ztráty, a tím samozřejmě vyvolat

---

²¹ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 87,88.

strach a paniku v celé komunitě a zdiskreditovat vládu v očích veřejnosti. Tyto metody se budou postupem času s vývojem nových a dokonalejších technologií neustále zdokonalovat, a tím přispívat k možnostem více efektivnějšího násilí teroristických organizací, skupin či jedinců. Z toho lze vyvodit, že tato globální hrozba bude stále narůstat na své významnosti a aktuálnosti.

Podstatou problému je, aby teroristé neměli podporu ve společnosti, ve které vyrůstají a jsou vychováváni, aby nebylo žádným hrdinstvím, stát se teroristou. Dosáhnout takového stavu nebude snadné, bude to dlouhodobý úkol, možná generační. Terorismus musí vyjít z „módy“ i v oblastech, kde se rodí.... Pomoci v tom musí sdělovací prostředky, tradiční společenské autority včetně náboženské složky a v neposlední řadě také politická řešení, za která jsou odpovědní politici.

Globální nebo-li nový typ terorismu zasahuje různá místa na světě, ale pokud se pořádně podíváme na mapu, uvidíme jisté souvislosti. Rodí se v místech politického násilí a konfliktů, které mají různé příčiny, ale jedno mají společné. Jsou to místa působení nesmiřitelných a fanatických ideologií a z nich vzniklých režimů, ať už dnes nebo v minulosti. Jedná se o místa, kde přestaly platit alespoň trochu civilizovaná a přijatelná kulturní pravidla.

Terorismus nelze rychle utlumit, pokud nebude spojena síla politických řešení s formováním veřejného mínění spolu s tvrdým postihováním těch, kteří ho podněcují a financují. To je velký úkol médií, zvláště v oblastech produkujících terorismus.

3. Globální terorismus

3.1 Al-Káida

Al-Káida je militantní decentralizovanou teroristickou islamistickou organizací stojící za řadou útoků po celém světě, přičemž některé z těchto útoků ani neřídí, ale spíše motivuje a podporuje. Vůdčí osobností této „manažerské globální teroristické organizace“ je saudskoarabský multimilionář Usáma bin Ládín.

Podle vlastních prohlášení pokládá Al-Káida za svůj prioritní cíl nastolení ryze muslimských států (např. chalífátů) po celém Arabském poloostrově a šíření islámské víry i v jiných částech světa. Za svého hlavního nepřítele přitom označuje USA, které viní z drancování arabského ropného bohatství a snahu o dosažení rozhodujícího vlivu v této oblasti. Osočují však i řadu evropských zemí, především Velkou Británii z výrazné podpory amerických vojenských operací, díky čemuž údajně nebudou váhat teroristicky útočit i na evropské cíle (viz Londýn 2005).²² Válka v Afghánistánu znamenala pro Al-Káidu ztrátu posledního jasně vymezeného teritoria, na němž bylo možné vést proti ní konvenční válku. Tím tedy přišla o pevnou základnu a přetvořila se ve „virtuální“ teroristickou organizaci s globálním rozsahem. V současné době má velmi volnou strukturu a minimální logistické zázemí. Členové této organizace jsou organizováni do malých buněk, které udržují kontakt s centrem prostřednictvím polních velitelů. Není zcela známo, jak jsou tyto poloautonomní skupiny závislé na jejím řídicím centru, jsou však zcela schopné na jeho podnět zorganizovat rozsáhlé teroristické akce. Z důvodu většího utajení se zpřísnil nábor nových členů, kteří jsou v několika případech prověřováni přímo v akci. Vytvářeno je i nové vedení, které by mělo být lépe chráněno proti americkým rozvědným službám, neboť staré vedení prý nezná nikoho ze členů nového ústředí. Zpravodajské služby uvádí, že se jedná o šest až sedm mužů, jejichž pravá totožnost je skrývána za řadou falešných jmen.²³

Dnešní Al-Káida tedy představuje tzv. „manažerskou strukturu“, která motivuje, zastřešuje a všestranně podporuje desítky svých organizací a stovky samostatných „buněk“ asi v 60 zemích světa, které jsou většinou zformovány k provedení jedné

---

²² Al-Káida [on-line]. [citace 2009-11-23]. Dostupný z WWW:< <http://cs.wikipedia.org/wiki/Al-Kaid%C3%A1>>.

²³ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 88.

konkrétní akce. Na Al-Káidu jsou napojeny další velké teroristické organizace, k nimž patří zejména indonéská Džamá Islámíja a Egyptský islámský džihád. Ovšem také si vybudovala významnou pozici v Čečensku, východní Africe a na Balkáně díky bosenským muslimům. Z toho vyplývá, že Al-Káida ve své nové podobě nepotřebuje státní podporu, není pro ni důležitá podpora ze strany vlád jednotlivých zemí, ale tzv. podpora „zespoda“ = podpora nespokojených obyvatel²⁴.

Je možné uvést určité zvláštní rysy islámského fundamentalistického terorismu, který je nutno z několika důvodů odlišovat od jiných typů moderního terorismu:

- nejde mu o kompromis, nehraje hru něco za něco, odmítá současný svět a všechny jeho ideologie, a proto každého jinověrce považuje za nepřítele;
- je základem pro vyhraněné individuální jednání a současně i pro státní politiku;
- chce nastolit nějakou islámskou teokracii, kde zemi vládne Alláh a lidé dodržují šariú (systém islámského náboženského práva);
- svatý teror ospravedlňuje použití jakýchkoliv prostředků;
- neohlíží se na to, co si o nich myslí veřejnost, protože jsou fanaticky přesvědčeni o správnosti věci, za níž neváhají nasadit i vlastní životy, což je potom nastolováno jako mučednická smrt;
- svatí válečníci vedou svůj boj bez zřetelných uskupení, přičemž operují globálně v malých buňkách (4-5 členů) nebo samostatně;
- velmi rozšířenou metodou jsou sebevražedné útoky, kdy z taktického hlediska může terorista sám rozhodnout, kdy odpálí sebe jako nálož nebo kdy se vrhne s letounem na svůj cíl, přičemž se jedná o útok bez návratu a odpadá plánování útěku pachatele a ztěžuje se tím vyšetřování, neboť stopy „sebevražedného mučedníka“ už nikam nevedou.²⁵

Terorističtí džihádisté v sobě spojují prvky radikálního idealismu s cynickým realismem a absolutistické vize jim umožňují ospravedlnit militantní a antihumánní prostředky. Smyslem jejich útoků je destrukce a zabití co nejvíce lidí. Svými

---

²⁴ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 88.

²⁵ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s.88,89.

militantními projevy představují Alláhovi vojáci vážné nebezpečí pro celý svět.²⁶ Al-Káida stojí za řadou teroristických útoků skýtajících tisíce obětí. V nadcházejících odstavcích jsou prezentovány největší teroristické akce této militantní organizace z roku 2001, 2004 a 2005.

Bez pochyby je zatím největším teroristickým aktem provedeným touto organizací útok ze dne 11. září 2001 ve Spojených státech amerických²⁷. Podle oficiálního vyšetřování 19 mužů spojených s Al-Káidou uneslo 4 letadla letící na komerčních linkách společnosti American Airlines a United Airlines. Dvě z nich (American Airlines č. 11, United Airlines č. 175) narazila do věží Světového obchodního centra v New Yorku, byli zabity všechny osoby na palubě a další občané uvnitř budov. Obě zasažené budovy se do dvou hodin zhroutily, zničily blízké komplexy a jiné poškodily. Třetí letadlo (American Airlines č. 77) narazilo do Pentagonu, sídla Ministerstva obrany Spojených států amerických v hlavním městě USA, Washingtonu. Čtvrté letadlo (United Airlines č. 93) se zřítilo v neobývané oblasti v Pensylvánii po souboji mezi teroristy a pasažéry o ovládnutí letadla. Letadlo letělo na Washington a spekuluje se, že mělo za cíl zasáhnout Bílý dům a nebo americký Kapitol. Při útocích celkem zemřelo 2 993 lidí včetně únosců. Většina z obětí byli civilisté pocházející celkem z 90 zemí.²⁸

V reakci na útoky vyhlásili Spojené státy válku s terorismem, provedli invazi do Afghánistánu a svrhly hnutí Taliban, které poskytovalo zázemí Al-Káidě. Na domácí půdě pak schválily USA Patriot Act. Mnoho dalších zemí také posílilo protiteroristickou legislativu a pravomoci svých bezpečnostních složek. Tento teroristický čin naprosto oslabil mezinárodní bezpečnost a jak je již výše uvedeno, tento stav stále trvá.

K dalším velkým útokům je řazena akce ze dne 11. března 2004 ve Španělsku. Kdy se Madridské příměstské vlaky staly terčem teroristických útoků, k nimž se opět přihlásila Al-Káida. Při těchto útocích zemřelo 191 lidí a kolem 1800 lidí bylo

---

²⁶ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 89.

²⁷ Gray, J. *Al Kajda a co to znamená být moderní*. Praha: Mladá fronta, 2005, s.9.

²⁸ Útok 11. září 2001 [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Teroristick%C3%A9_%C3%BAtoky_11._z%C3%A1%C5%99%C3%AD_2001>.

zraněno.²⁹ Vyšetřování později odhalilo, že útoky byly provedeny skupinou muslimských teroristů inspirovaných Al-Káidou. Nálože ve vlacích byly odpáleny dálkově pomocí mobilních telefonů. Teroristé byli po několika dnech obklíčeni ve městě směrem jižně od Madridu, ovšem aby unikli zatčení, spáchali sebevraždu vyhozením se do vzduchu.

Al-Káida se hlásí k dalším teroristickým útokům ze dne 7. července 2005 v Londýně, které byly provedeny v londýnských dopravních prostředcích během ranní dopravní špičky (mezi 8:51 do 9:47 místního času). Doprava byla na několik hodin ochromena, tisíce lidí zůstaly několik hodin uzavřeny v určitých stanicích metra. Celkem bylo identifikováno 52 obětí.³⁰

Al-Káida samozřejmě stojí za mnoha dalšími teroristickými útoky, ale pro obsah této práce je uvedený výčet teroristických akcí dostačující, neboť je z nich zcela zřejmé, že může zaútočit v podstatě kdykoliv a na jakémkoliv území. V současné době se spekuluje, zda stojí Al-Káida za nezdařeným teroristickým útok s cílem unést letadlo Delta Airlines z 25. prosince 2009, kdy měl údajně Usáma bin Ládín vzkázat prostřednictvím zvukového záznamu americkému prezidentovi Baracku Obamovi, že nebudou USA v bezpečí, pokud budou nadále podporovat Izrael a zároveň pohrozil dalšími útoky. Z toho vyplývá, že Al-Káida opravdu představuje aktuální a akutní bezpečnostní hrozbu celému světu, kterou je nutno cíleně řešit společnými silami mocenských států.

3.2 Osobnost Usámy bin Ládina

Usáma bin Ládín, přesněji Usáma bin Muhammad bin Ládín (narozen 10.3.1957 v Rijádu; v Saudské Arábii) je členem prominentní saudskoarabské rodiny bin Ládínů a jeden ze zakladatelů teroristické organizace Al-Káida. Usáma bin Ládín je v současnosti jedním z deseti nejhledanějších uprchlíků FBI, je hledán pro spojení s útoky na velvyslanectví v Dar es Salaamu, Keni, Nairobi a Tanzanii ze 7. srpna 1998,

---

²⁹ Útoky v Madridu v roce 2004 [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Teroristick%C3%A9_%C3%BAtoky_v_Madridu_v_roce_2004>.

³⁰ Útoky v Londýně v roce 2004 [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Teroristick%C3%A9_%C3%BAtoky_v_Lond%C3%BDn%C4%9B_v_roce_2005>.

které zabily více než 200 lidí. Je podezírán z podílu na mnoha dalších útocích po celém světě.³¹

Jako mudžáhid bojoval Usáma bin Ládín s podporou USA proti sovětské invazi do Afghánistánu. Později ho USA obvinili z inspirace a podpory útoků proti americkým občanům, zejména se jedná o teroristické útoky 11. září 2001, ke kterým se Usáma bin Ládín přihlásil prostřednictvím videozáznamu. V červenci 2007 vyhlásil senát USA odměnu 50 milionů amerických dolarů za informace vedoucí k jeho dopadení. Od roku 1994 je bez státní příslušnosti. Usáma bin Ládín a Al-Káida jsou od roku 2001 hlavním terčem americké „války proti terorismu“.³² Roku 1986 bin Ládín zakládá na afghánském území nedaleko pákistánských hranic výcvikový tábor nazvaný Masadda, tj. „lví hrad“, kde jsou soustředěni a cvičeni muslimští bojovníci z mnoha arabských zemí, především z Jemenu, Egypta, Alžírsko a Saudské Arábie. V roce 1988 bin Ládín, poprvé nezávisle na Azzamovi, zakládá v Afghánistánu vlastní centrálu džihádu (svaté války) - ta nese název Al-Káida, tj. „základna“ a stává se postupně koordinačním centrem bin Ládínových teroristických aktivit rozšířených po celém světě.³³

V roce 1989 se bin Ládín vrací do rodné Saudské Arábie, kde začíná opět pracovat v rodinném podniku, ve stejném roce je spáchán neznámými útočníky úspěšný atentát na Abdalláha Azzama. V roce 1991 byl ze Saudské Arábie vypovězen za protivládní činnost. Přesunul se do Súdánu, kde podporoval místní islámskou vládu. V té době za své hlavní nepřátele začal považovat USA a saudský režim. Jeho organizace Al-Káida začala navazovat těsnou spolupráci s řadou uskupení islámských fundamentalistů. Od počátku konfliktu v bývalé Jugoslávii se Al-Káida zapojila i do těchto bojů nejprve na straně bosenských sil, později cvičila a vyzbrojovala část jednotek Kosovské osvobozené armády v Kosovu a Národní osvobozené armády v Makedonii. V první polovině 90. let Usáma bin Ládín osobně navštívil bosenského prezidenta Aliju Izetbegoviče, dokonce získal bosenský pas. Al-Káida je podezřelá mimo jiných útoků také z výbuchu bomby v podzemní garáži Světového obchodního centra v New Yorku, dále z útoku na velvyslanectví USA v Dar es Salaamu, Keni, Nairobi a Tanzanii ze 7. srpna 1998. Po útocích na svá velvyslanectví zaútočily USA raketami na údajnou základnu Al-Káidy v Afghánistánu a na farmaceutickou továrnu

---

³¹ Usáma bin Ládín [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: < [http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama bin Ladin](http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama_bin_Ladin)>.

³² Usáma bin Ládín [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: < [http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama bin Ladin](http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama_bin_Ladin)>.

³³ Usáma bin Ládín [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: < [http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama bin Ladin](http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama_bin_Ladin)>.

v Súdánu, která podle americké administrativy vyráběla chemické zbraně. Vláda v Chartúmu pod americkým tlakem Usámu vypověděla. Usáma našel útočiště v Afghánistánu, kde spolupracoval s fundamentalistickým islámským režimem Taliban³⁴.

V roce 2000 došlo v Jemenu k útoku na americký torpédoborec USS Cole, z jehož přípravy je rovněž podezřelá Al-Káida. Od 4. do 14. července 2001 (tedy v době, kdy již byl mezinárodně hledaným teroristou) se Usáma bin Ládín léčil v americké nemocnici v Dubaji, kde byl navštíven členy své rodiny, význačnými představiteli Saudské Arábie, Spojených arabských emirátů a tamním agentem CIA. Podle výpovědi překladatelky pro FBI, Sibel Edmondsové, před národní komisí pro teroristické útoky na Spojené státy, Usáma bin Ládín pracoval pro USA až do samotného 11. září. Účelem této spolupráce bylo získat kontrolu nad Střední Asií, jejími zásobami energetických surovin (viz též Transafghánský plynovod) a zbraňovými trhy.

Po útoku na budovy Světového obchodního centra a na Pentagon 11. září 2001 označila americká vláda bin Ládína za organizátora celé akce. Po neúspěšných žádostech o jeho vydání svrhly USA spolu s vojsky tzv. Severní koalice (resp. mezinárodně uznávané afghánské vlády) režim Taliban v Afghánistánu. Od pádu vlády Taliban se objevilo několik magnetofonových nahrávek s jeho hlasem, jejichž pravost potvrdili i odborníci. Organizace Al-Káida se hlásí i k některým dalším teroristickým útokům, například k výbuchům v egyptských hotelech na Sinaji 7. října 2004, již ovšem není jasné, jaký faktický vliv na její chod Usáma bin Ládín má.³⁵

Je faktem, že osobnost Usámy bin Ládína zůstává stále nedotknutelná. Patří mezi nejhledanější osoby světa a stále se nedaří bin Ládína dostihnout. Ve spekulacích o momentální lokaci tohoto nebezpečného muže přichází v úvahu několik oblastí, zejména oblast afghánských či pakistánských hor, ale také se zřídka objevují spekulace, zda je vůbec živ, což je méně pravděpodobné vzhledem k údajným současným nahrávkám s jeho osobou, ale nic nemůžeme v tomto případě vyloučit. Nadále tedy zůstává bin Ládín utajenou a stále hledanou osobou FBI.

---

³⁴ Usáma bin Ládín [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: < [http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama bin Ladin](http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama_bin_Ladin)>.

³⁵ Usáma bin Ládín [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: < [http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama bin Ladin](http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama_bin_Ladin)>.

4. Opatření proti terorismu

4.1 Protiteroristická strategie USA

Jak je již známo Spojené státy americké vyhlásili válku proti terorismu, která má za cíl vymýtit terorismus. Tato válka narušila tradiční vazby mezi vnitřní a vnější bezpečností, neboť předpokládá prostřednictvím preventivních vojenských úderů chránit bezpečnost USA kdekoliv ve světě³⁶. Národní bezpečnostní strategie USA vychází z předpokladu, že se v následujících letech zaměří boj proti terorismu zejména na cílené zásahy proti nebezpečným diktátorským režimům, které podporují mezinárodní terorismus či proti územím a státům, kterých by se mohly teroristé zmocnit. Bude se jednat především o soustředěné údery s cílem co nejrychleji obsadit hlavní město takového státu a při co nejmenších ztrátách na lidských životech s cílem provést hlavní změny jeho politického zřízení. Při provádění akcí proti diktátorským režimům budou USA postupovat otevřeně, ale jindy zase utajeně a své spojence si budou vybírat.³⁷

Protiteroristická politika Spojených států amerických v současné době vychází z názorů specialisty na otázky terorismu Paula Wilkinsona ze skotské univerzity Svatého Ondřeje, který ucelil v postupu proti terorismu několik základních pravidel:

- nečinit teroristům žádné požadavky a neplnit jim jakékoliv ústupky;
- neuzavírat s nimi žádné dohody, jejichž předmětem by bylo snížení trestu;
- jejich stíhání a následnému zatýkání musí být věnováno zvýšeného úsilí;
- nesmí uniknout v žádném případě trestu na základě daného práva;
- musí být přijatá nekompromisní pravidla pro trestání států, které poskytují teroristům svá území, výbušniny a jiné prostředky, finanční a diplomatickou podporu.³⁸

K protiteroristické strategii v rámci postupu proti terorismu USA přidaly ještě jeden prvek, kterým je přímé použití vojenské síly státu (poškozeného) vůči druhému za

---

³⁶ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 92.

³⁷ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 92.

³⁸ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 93.

účelem zajištění vlastní bezpečnosti. S tímto souvisí i sílící militantní terminologie, která se stále víc a víc častěji vyskytuje ve slovníku pracovníků státní administrativy a v masmédiích – jedná se například o používání pojmu „válka proti terorismu vyhlášená Spojenými státy“, „boj s terorismem“ místo „potírání terorismu“ a jiné termíny. Nadměrný důraz americké administrativy na vojenskou stránku boje proti globálnímu terorismu ukázal, že „idealistický izolacionismus“ se může ve chvílích domnělého národního ohrožení či morálního pobouření lehce proměnit ve stejně vypjatý „idealistický vojenský intervencionismus“. Bylo dokonce užito výrazu „teologizace hrozby terorismu“, za jehož základ pokládá sebestřednou politiku USA, tj. výlučné zaměření se na vlastní zájmy a podřizování celosvětového dění přehnanému pocitu bezpečnostní hrozby. Přitom ideologizující přístup vychází z mesiášského komplexu, spočívajícího v přesvědčení, že právě Spojené státy americké jsou v dodržování hodnot západního světa nejdále a z tohoto důvodu se staly terčem nenávisti a brutálních útoků. Boj proti celosvětovému terorismu je pak prezentován jako boj „dobra se zlem“, z čehož vyplývá, že pro neokonzervativce je válka i politika pokračováním morálky jinými prostředky.³⁹

4.2 Teroristická věznice Guantánamo

Základna Guantánamo je americká vojenská základna na Kubě poblíž města Guantánamo ležícím ve stejnojmenné zátocě. Základna byla založena v roce 1898 a od roku 1903 ji na časově neomezenou dobu pronajímala Kuba Spojeným státům americkým za poplatek 2000 zlatých (4085 USD). V roce 2002 bylo na základně zřízeno vězení pro osoby podezřelé z terorismu. Administrativa prezidenta USA G. Bushe až do 11. července 2006 zastávala stanovisko, že na tyto vězně se nevztahuje ochrana Ženevské konvence. V důsledku toho zde jsou zadržováni po řadu let pouze na základě toho, že jsou podezřelí z terorismu aniž by proti nim bylo vzneseno obvinění. Dne 12. června 2008 však Nejvyšší soud USA rozhodl, že i těmto vězňům přináleží právo obracet se na civilní soudy⁴⁰.

Nový americký prezident Barack Obama 22. ledna 2009 nařídil zavřít vězení, kde je cca 200 vězňů, avšak slib, který garantoval, že do roka od svého rozhodnutí dojde

³⁹ Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 93.

⁴⁰ Píkna, B. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie (právní náhled)*. Praha: Linde, 2006, 1. vydání, s. 93,94.

k uzavření této věznice zůstává nadále nesplněný. Guantánamo se stalo symbolem, který Al-Káidě pomohl s nábořem teroristů pro její záměry. Existence této věznice snad dokonce zplodila více teroristů, než jich tam bylo kdy zadržováno. Primární odpovědnost za uzavření Guantánamo a nalezení domova pro zadržované mají USA. Ovšem EU chce pomoci USA na poli řešení tohoto problému tím, že státy EU přijmou některé vězně z této základny, kteří se ze závažných důvodů nemohou vrátit do svých rodných zemí.

Uzavření teroristické věznice Guantánamo musí doprovázet zásadní přehodnocení fundamentálních politik, z nichž jeho existence vyplynula. Obamova rozhodnutí zakázat „zesílené výslechy“ a ukončit tajné zadržování jsou důležité kroky správným směrem. Uzavření Guantánamo by mělo přinést větší bezpečnost nejen USA, ale i EU a celému světu, s tím ovšem souvisí přehodnocení militantní strategie USA v „boji proti terorismu“, tj. zásadní změna v jejich přístupu k terorismu.

4.3 Protiteroristická politika EU

O spolupráci na úrovni Evropského společenství zaměřeného na potlačení terorismu lze hovořit již od roku 1975, kdy vznikla skupina TREVI (*terrorism, radicalism, extremism, violence international*). Skupina TREVI však nebyla orgánem ES, přestože se na ní podílely státy jako - Německo, Belgie, Dánsko, Španělsko, Francie, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko a Velká Británie - a dohodly se na společné výměně informací a zkušeností pokud jde o terorismus. Skupina TREVI tedy na jedné straně prokázala schopnost kooperace členských zemí ES v policejní oblasti, na straně druhé však ještě nepředstavovala institucionalizovaný prvek vnitřní bezpečnosti ES. Protiteroristická spolupráce včetně nástrojů ES/EU vznikla až díky schengenské spolupráci a Maastrichtské smlouvě a dále byla precizována v Amsterodamské smlouvě a v průběhu dalšího vývoje EU⁴¹.

Evropská unie chápe boj s terorismem jako potírání závažné, velmi nebezpečné trestné činnosti za využití zvláště policejních a zpravodajských možností a prostředků. V tomto směru zdůrazňuje, že dodržování základních práv stíhaných teroristů není možno jakýmkoliv způsobem narušovat, včetně jakýchkoliv podmínek. V případě

---

⁴¹ *Trevi*-základní terminologie oblasti justice a vnitřních věcí [on-line] 2010. [citace 2010-02-02]. Dostupný z WWW:<http://www.polac.cz/eu/zakl_term/cast_5.html>.

zvažování nasazení vojenských sil mimo teritorium EU proti teroristům by muselo vždy podléhat schválení Rady bezpečnosti OSN⁴².

4.4 Protiteroristické nástroje EU

Pro účely boje s terorismem přijala EU řadu nástrojů včetně průvodních opatření institucionálních a organizačních, které mají zvyšovat účinnost spolupráce v rámci Unie, včetně její rychlosti a pružnosti. **Protiteroristické nástroje EU** lze v zásadě rozdělovat na :

- politické nástroje;
- právní nástroje.

Politické nástroje přijímají příslušné orgány EU k zajištění komplexního zvládnutí úkolů způsobem představujícím vytyčování cílů a programových úkolů. Pokud jde o opatření v boji proti terorismu, přijala EU politické nebo právní nástroje buď výhradně k tomuto specifickému účelu nebo nástroje, které se terorismu týkají v širších souvislostech. Jedná se o tyto politické nástroje Unie, dokumenty přijaté po teroristických útocích ze dne 11. září 2001 ve Spojených státech amerických.⁴³

1. Základní dokumenty komplexního charakteru, mezi něž patří zejména:

- a) Evropská bezpečnostní strategie
- b) Haagský program s Akčním plánem k jeho provádění

2. Specifické protiteroristické dokumenty, kterými jsou hlavně:

- a) Prohlášení k boji proti terorismu (Madrid)
- b) Akční plán EU na boj proti terorismu
- c) Prohlášení Rady k útokům v Londýně
- d) Strategie EU pro boj proti terorismu s Akčním plánem (2006)
- e) Strategie EU na boj proti radikalizaci a náboru teroristů s AP

3. Zvláštní sektorové dokumenty pro oblast civilní ochrany:

- a) Program solidarity EU
- b) Ochrana kritické infrastruktury proti terorismu

---

⁴² Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009, 2. vydání, s. 94.

⁴³ Píkna, B. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie (právní náhled)*. Praha: Linde, 2006, 1. vydání, s. 213,214.

Pokud jde o přijaté **právní nástroje** – tyto jsou zaměřeny zvláště do **oblastí policejní a justiční spolupráce**, civilní ochrany a na úsek prevence. Za nejdůležitější právní nástroje Unie zaměřené na boj s terorismem, nebo s ním úzce související, lze považovat hlavně:

a) Europol

b) Eurojust

dále:

a) Úmluva EU o právní pomoci ve věcech trestních

b) Společné vyšetřovací týmy

c) Evropský zatýkácí rozkaz

d) Opatření proti praní peněz

e) Opatření k určení teroristických organizací a teroristů

f) Právní nástroje v oblasti civilní ochrany⁴⁴.

- **Europol**

Úmluva o Europolu z 26. července 1995 vstoupila po ratifikaci členskými státy EU v platnost 1. října 1998. V plném rozsahu zahájil Europol svoji činnost 1. července 1999. Z výkonu své činnosti je Europol zodpovědný Radě EU. Z hlediska členství je Europol uzavřenou regionální (bezpečnostní) organizací s možnou výjimkou pro asociované země, které mohou mít statut přidružení. Europol má právní subjektivitu, nemá však žádné nadstátní výkonné pravomoci a funguje na bázi mezivládní spolupráce. Poprvé byl v primárním evropském právu Europol zakotven pouze obecně v Maastrichtské smlouvě o EU (1993). Europol jako nejdůležitější instituce policejní spolupráce je činný v případě, kdy existují faktické indikace toho, že se na dané činnosti podílejí skupiny organizovaného zločinu, a že se tato činnost dotýká dvou nebo více členských států, přičemž tato trestná činnost spadá do mandátu Europolu. Mandát Europolu představují jeho kompetence k jednotlivým druhům trestné činnosti vymezené úmluvou. Europol má mít hlavní slovo při potírání teroristických aktivit a dalších projevů mezinárodního organizovaného zločinu. Rozhodnutím Rady EU z prosince 2001 byl dále mandát Europolu rozšířen o další formy mezinárodního zločinu včetně ekologické kriminality, ilegálního obchodu s kulturními statky či případů organizované loupeže nebo legalizací výnosů z této trestné činnosti (praní peněz)⁴⁵.

---

⁴⁴ Pikna, B. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie (právní náhled)*. Praha: Linde, 2006, 1. vydání, s. 213,214.

⁴⁵ *Europol-základní terminologie oblasti justice a vnitřních věcí* [on-line] 2010. [citace 2010-02-02]. Dostupný z WWW:<[http:// www.polac.cz/eu/zakl_term/cast_5.html](http://www.polac.cz/eu/zakl_term/cast_5.html)>.

- **Eurojust**

Eurojust umožňuje justiční spolupráci členských zemí a koordinaci vyšetřování závažných trestných činů, včetně terorismu. Každá členská země vyslala do ústředí Eurojustu zástupce, který má na starosti pouze protiteroristickou agendu. V roce 2005 dosáhl počet kauz spojených s terorismem 6% z celkového počtu případů, kterými se Eurojust zabýval. Efektivitu této instituce ale momentálně omezuje to, že tři členské státy (Kypr, Estonsko a Litva) stále ještě neimplementovali nařízení z roku 2002 ustavující Eurojust, dále nedostatek informací a právní bariéry, které pro spolupráci tohoto typu v jednotlivých členských zemích stále existují⁴⁶.

4.5 Bezpečnostní strategie EU

Vypracováním bezpečnostní strategie EU schválené Evropskou radou v prosinci 2003 potvrdila Unie svůj záměr skoncovat s tím, aby byla považována pouze za velmoc čistě ekonomického, nikoli však bezpečnostního rozměru. Dala najevo své odhodlání vystupovat jako velmoc, která klade důraz na globální přístupy k bezpečnosti, tj. snaží se podporovat mnohostrannou spolupráci mezi světovými aktéry snažící se společně eliminovat bezpečnostní hrozby. Svou bezpečnostní strategii však nekoncepčuje jako strategii vojenské intervence čímž se výrazně liší od přístupu USA.

I přes toto výrazné přístupové odlišení se jedná o strategické spojení EU a USA se stejnými hlavními prioritami, ale odlišnými způsoby jejich dosahování. Oba tyto odlišné přístupy mají své výhody i nevýhody s tím, že z dlouhodobého hlediska a rovněž i z pohledu dodržování mezinárodního práva má přístup EU spíše větší naději na úspěch. Snaží se totiž nereagovat na pouhé následky a vnější projevy terorismu (útoky), ale jde po jeho kořenech a příčinách za současného zaměření na hledání dlouhodobých východisek a řešení. V tomto směru EU spolupracuje a podílí se na akcích OSN. K otázce přístupů EU a USA lze ještě dodat, že za nejzávažnější „hrozbu mezinárodního míru a bezpečnosti“ považují obě strany proliferaci ZHN, které by se mohly dostat do rukou tzv. zhrouceným státům a tím i teroristům. Na rozdíl od USA nepovažuje Unie zmiňované bezpečnostní hrozby za čistě vojenské s tím, že jejich

---

⁴⁶ *Eurojust* -základní terminologie oblasti justice a vnitřních věcí [on-line] 2010. [citace 2010-02-02]. Dostupný z WWW:<[http:// www.polac.cz/eu/zakl_term/cast_5.html](http://www.polac.cz/eu/zakl_term/cast_5.html)>.

řešení vyžaduje kombinaci různých nástrojů (politických, diplomatických i vojenských)⁴⁷.

4.6 Akční plán boje EU

Evropská rada na svém zasedání 21. září 2001 přijala Akční plán boje proti terorismu, který byl od té doby doplněn o řadu významných bodů. Pro efektivní boj s tímto fenoménem je nutné, aby členské státy implementovaly přijatá opatření. Po madridských atentátech z března 2004 přijala Rada EU ve spolupráci s protiteroristickým koordinátorem a Komisí 29. listopadu 2004 aktualizovanou verzi **Akčního plánu na boj proti terorismu, který formuluje těchto 7 strategických cílů**⁴⁸:

1. cíl: posílit mezinárodní vztahy a snahu pro boj s terorismem (implementace protiteroristických nástrojů OSN v zemích EU, intenzivnější spolupráce EU a USA);

2. cíl: omezit přístup teroristů k financím a jiným ekonomickým zdrojům (zlepšení sledovatelnosti a transparentnosti pohybu financování terorismu);

3. cíl: zesílení kapacity zjišťování, vyšetřování a stíhání teroristů a prevence teroristických útoků mezi orgány EU a členskými státy (zlepšení funkčnosti činností Europolu, Eurojustu a Pracovní skupiny policejních ředitelů pro boj s terorismem, operativní spolupráce na výměnu tajných informací mezi službami členských států);

4. cíl: zajistit bezpečnost mezinárodní dopravy a zajistit efektivní systém hraničních kontrol (zvýšení bezpečnosti a zpřísnění kontrol);

5. cíl: zesílení solidarity členů EU v odstraňování následků terorismu (zesílení kapacit civilní ochrany, přijetí Programu solidarity EU – týkající se zlepšení zdrojů připravenosti na zvládání následků);

6. cíl: určení faktorů přispívajících k podpoře a (personálnímu) posílení terorismu (společná strategie policie a jiných bezpečnostních složek proti radikalizaci a najímání lidí do teroristických skupin);

---

⁴⁷ Pikna, B. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie*- Selektivní výtah z přednášky na Vysoké škole veřejné správy a mezinárodních vztahů. Praha, 2009.

⁴⁸ Pikna, B. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie (právní náhled)*. Praha: Linde, 2006, 1. vydání, s. 226.

7. cíl: nasměrovat akce proti terorismu i do třetích zemí a zajistit jim materiální pomoc

(posílení protiteroristické spolupráce).

4.7 Koordinátor protiteroristických opatření EU

Co se týče koordinace protiteroristických opatření EU, tak Evropská rada jmenovala v roce 2004 koordinátora (byl jím Holanďan Gijs de Vries), který by měl koordinovat práci Rady a monitorovat implementaci přijatých právních nástrojů v jednotlivých členských státech a také přispívat k lepší spolupráci v oblasti boje proti terorismu mezi Evropskou komisí a Radou. Gijs de Vries se od počátku snažil aktivně zapojit do vytváření protiteroristické agendy, kterou připravují jednotlivé předsednické země a reprezentovat Unii na tomto poli v zahraničí, což se některým členským zemím zejména Velké Británii příliš nezamlouvá. I když se spolupráce jednotlivých aktérů v Radě zlepšuje, včetně propojení mezi členskými státy, SitCen a Europol, k ideálnímu stavu je stále ještě daleko. Co se týče spolupráce s Evropskou komisí, někteří úředníci se ke snahám protiteroristického koordinátora staví rezervovaně už jen proto, že prý pracuje pro národní vlády členských zemí. Obávají se totiž, že koordinátor by mohl omezit roli Komise, neboť protiteroristická agenda např. řeší boj proti financování terorismu, což zasahuje od Generálního ředitelství pro vnitřní trh až po Generální ředitelství justice a vnitřní věci. Své místo v rámci protiteroristických opatření si hledá i Evropský parlament, neboť nedávno zazněly návrhy, aby protiteroristický koordinátor každých šest měsíců informoval Parlament o stavu evropské protiteroristické politiky a plnění tzv. Akčního plánu boje proti terorismu. V roce 2007 byl novým koordinátorem jmenován bývalý belgický ministr spravedlnosti Gillese de Kerchova⁴⁹.

4.8 Role NATO v boji proti terorismu

Ve strategické koncepci NATO z roku 1999 je uvedeno, že bezpečnostní zájmy Aliance mohou být ovlivněny i teroristickými aktivitami a šířením ZHN, a proto se NATO rozhodlo reagovat i mimo článek 5 Washingtonské smlouvy a realizovat i akce „*out of area*“. Po 11. září 2001 byl poprvé v historii aktivován článek 5 Washingtonské

---

⁴⁹ *Protiteroristický koordinátor* [on-line] 20.9.2007. [citace 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/bezpecnost-a-spravedlnost0/clanek/novym-koordinatorem-eu-pro-boj-proti-terorismu-je-belgican>>.

smlouvy a v říjnu 2004 schválilo NATO seznam požadavků v boji proti globálnímu terorismu, který předložily USA v souvislosti s očekávanými odvetnými kroky po teroristických útocích. **Na summitu NATO v Praze 2002 bylo rozhodnuto i o přijetí Vojské koncepce obrany před terorismem:**

- protiterorismus, kterým jsou myšlena defenzivní opatření omezující zranitelnost sil, jednotlivců a majetku terorismem, obsahující omezenou reakci a nasazení vojenských sil a civilních služeb;
- management následků, kterým jsou myšlena opatření, využitelná jako reakce na destruktivní následky útoků, incidentů nebo přírodních katastrof;
- potlačování terorismu, kterým jsou myšlena ofenzivní opatření, obsahující aktivity protisil a nasazení vojenských sil a civilních služeb;
- vojenská spolupráce s Ruskem, Ukrajinou, partnerskými státy, státy Středomořského dialogu, EU, OBSE a OSN.

V současnosti probíhá diskuse, zda se má NATO transformovat v protiteroristickou organizaci, která by vedla hlavní boj proti globálnímu terorismu, nebo zda se má orientovat na spolupráci s ostatními organizacemi zejména s Evropskou unií. Tato diskuse je ovlivněna tím, jak jednotliví odborníci vnímají boj proti terorismu. To znamená ti, kteří se přiklání k americkému pojetí (vojenské strategii), upřednostňují transformaci NATO do podoby silné protiteroristické globální organizace, ti, kteří zastávají evropské pojetí, požadují užší a všestrannější spolupráci mezi EU a Aliancí.

Zastánci druhého přístupu zase oponují tím, že není nutné, aby NATO představovalo hlavní organizaci boje Západu vůči terorismu. NATO je vojenskou aliancí a Al-Káida nepředstavuje jednu homogenní teroristickou síť, která sleduje společné cíle. Nebezpečí pro země NATO hrozí od jednotlivých teroristických skupin, které jsou „inspirovány“ Al-Káidou, tedy určitě ne od homogenní propojené teroristické islamistické sítě. Nadto nebezpečí nepochází jenom z jiných zemí, ale také zevnitř evropských států, jak prokázaly sebevražedné útoky v červenci 2005 v Londýně. Po těchto útocích necelých 20% dotázaných muslimů vyjádřilo malou nebo žádnou loajalitu Velké Británii a 32% se vyjádřilo, že západní společnosti jsou dekadentní a nemorální, a proto by je měli muslimové zničit. Průzkum navíc ukázal, že jedno

procento britských muslimů je aktivně zapojeno do teroristických aktivit doma nebo v zahraničí⁵⁰.

Dále bychom si měli uvědomit, že teroristé nejsou státní útvary a nelze je porazit „pouze“ vojenskými prostředky, neboť na nepřímou vojenskou strategii nelze reagovat přímou strategií, tj. masivním vojenským útokem. Stručně řečeno je sice možné vést válku s teroristy, ale nelze v ní vyhrát. Navíc evropská bezpečnostní strategie není koncipována jako doktrína vojenské intervence čímž se liší od přístupu USA, neboť nesdílí jejich referenci vojenských reakcí na bezpečnostní globální hrozby. Bezpečnostní strategie EU staví na nezbytnosti fungujícího multilateralismu, tj. kombinace politického dialogu, diplomatického nátlaku a v nezbytných případech i donucování včetně vojenského zásahu ovšem na základě mandátu OSN jako podmínky *sine qua non*⁵¹.

Vzhledem k výše uvedenému se ukazuje nejvhodnějším řešením prohloubit spolupráci mezi EU a NATO a zbytečně nedublovat jejich protiteroristické aktivity.

I přes určité rozdíly v prostředcích boje proti terorismu se jeví spojení EU a USA jako strategické, neboť obě strany řeší společnou globální bezpečnostní hrozbu. V tomto ohledu již byly učiněny kroky správným směrem, například USA podepsaly s EU dohody o sdílení osobních údajů cestujících, prověřování přepravovaného zboží a vydávání osob podezřelých z terorismu. Tato transatlantická spolupráce by posílila, kdyby EU a USA více prohloubily spolupráci v oblasti činnosti policejních a justičních složek. V boji proti terorismu je nepostradatelná i vojenská síla, a právě NATO má schopnost zabránit, aby se zbraně hromadného ničení zejména jaderné dostaly do rukou islamistických teroristů.

V této kapitole zabývající se protiteroristickou politikou Spojených států amerických, Evropské unie a NATO jsou představeny jejich přístupy k boji proti globálnímu terorismu, které se výrazně odlišují. Neboť USA klade důraz na vojenské nástroje a metody boje, díky nimž lze velmi rychle a účinně ničit armády

---

⁵⁰ Plater-Zyberk, H. Boj proti terorismu v Evropě: Možnosti a rizika. In *Bezpečné Česko v bezpečné Evropě*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. 152 s

⁵¹ Eichler, J. *Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století*. Praha: MO ČR –AVIS, 2006. 303 s.

diktátorských států a v návaznosti na ně pak tyto režimy bez problémů svrhávat a EU hlásá spolupráci založenou na pevném základu a lidských právech a svobodách mezi nejvýznamnějšími organizacemi, včetně NATO. Tento přístup se naopak zaměřuje na postižení základních kořenů a příčin soudobého globálního terorismu a na preventivní strategii. Ta sice neznamená kategorické vyloučení vojenských zásahů, ale považuje je až za nejzazší možné řešení, které by mělo nastávat teprve po vyčerpání všech nevojenských možností a opatření.

Z těchto přístupů vůči globálnímu terorismu lze vyvodit následující závěr, který se dle mého názoru jeví vhodným a účinným řešením.

Těsnějším a důkladnějším spojením EU a USA v otázkách přístupů vůči globálnímu terorismu by vznikla možnost lépe prosazovat po celém světě spravedlnost a dodržování lidských práv a svobod, ovšem USA musí zásadně přehodnotit svoji protiteroristickou koncepci, aby se mohla určitým způsobem kompatibilizovat s koncepcí EU a jejich spolupráce byla opravdu globální, účinná a všestranná. Protože přístup založený na diplomatických a právních prostředcích, který upřednostňuje EU se dosud jevil a nadále se bude nejspíše jevit jako nejudržitelnější způsob prevence radikalizace a náboru nových členů do řad teroristů. Ovšem v případě selhání diplomatických, politických či ekonomických prostředků by se mělo dát najevo, že je mezinárodní společenství připraveno hájit bezpečnost občanů a státního území i vojenskými prostředky.

Tváří v tvář dnešnímu globálnímu terorismu nelze najít všelék, který by tento problém ihned a radikálně vyřešil. Postup vůči tomuto globálnímu problému je během na dlouhou trať, který vyžaduje trpělivost, cílevědomost a také nemalé ekonomické prostředky. Je velice důležité nejen prohloubit spolupráci mezi EU a USA, ale je také potřeba vynakládat dlouhodobé a systematické úsilí zaměřené na soustavné vyřešení izraelsko-palestinského problému a prosazení zásadních a nevratných změn v Saúdské Arábii, Pákistánu a dalších kontroverzních zemích, zejména pak v těchto zemích výrazně zlepšit životní úroveň. Dle mého názoru je tato cesta prvním krokem k účinnějšímu boji proti globálnímu terorismu, jehož kořeny tkví „v napětí mezi Západem a islámským světem“. Jde o politická řešení, která nepřinášejí okamžité výsledky a vyžadují delší čas.

5. Protiteroristická problematika v ČR

5.1 Vymezení pojmů a nástrojů protiteroristické politiky

Veškerá protiteroristická opatření, ke kterým je v České republice přistupováno, jsou koncipována s respektem k ochraně základních lidských práv a svobod. Protiteroristická politika v České republice je úzce vázaná na bezpečnostní politiku státu, ale i bezpečnostní politiku EU a mezinárodních organizací, kterých je Česká republika členem. Hlavní výkonné pravomoci v oblasti protiteroristické politiky má Vláda ČR a z pozice vrchního velitele ozbrojených sil i prezident. V rámci ministerstev spadá boj proti terorismu především do kompetencí ministerstva vnitra, spravedlnosti, zahraničních věcí, ministerstva financí, které má za úkol v této oblasti v maximální možné míře zabránit financování terorismu. Legislativní základy protiteroristické politiky zajišťuje Parlament ČR, který má i řadu kontrolních pravomocí. Jako poradní orgán vlády v bezpečnostní oblasti působí Bezpečnostní rada státu, která se zabývá i protiteroristickou agendou. Důležitou roli hraje vláda i Bezpečnostní rada státu také při koordinaci zpravodajských služeb. Všechny české zpravodajské služby (Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství) se zabývají problematikou boje proti terorismu. Zpravodajské služby navzájem spolupracují na základě dohod uzavíraných se souhlasem vlády a zapojují se i do mezinárodní spolupráce. V roce 2005 byla ustavena Společná zpravodajská skupina, která zajišťuje výměnu a předávání informací zpravodajských služeb. Je zaměřena na problematiku terorismu a souvisejících jevů. Do protiteroristických aktivit se zapojuje i Národní bezpečnostní úřad, a to v oblasti prevence před průnikem teroristů nebo jejich spojenců k utajovaným skutečnostem i v oblasti kryptografické ochrany. V rámci ministerstva vnitra se boji proti terorismu věnuje především Odbor bezpečnostní politiky. Boj proti terorismu je svěřen do působnosti Policie České republiky (zák. č. 274/2008 Sb., o Policii České republiky, § 2). V jejím rámci je nejdůležitějším specializovaným protiteroristickým útvarem odbor terorismu a extremismu Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu. Policie disponuje i specializovanou jednotkou určenou k zásahům proti teroristům či pro jiné obdobné akce – Útvarem rychlého nasazení (URNA).

V případě uskutečnění či odstraňování následků teroristického útoku by byl aktivován Integrovaný záchranný systém, vyčleněné síly s prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany

veřejného zdraví, havarijní a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a jiná občanská sdružení, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Do řešení mimořádných situací se v rámci integrovaného záchranného systému zapojují i jiné správní úřady, zejména krajské a obecní úřady. Byla navázána mezinárodní policejní spolupráce s Europolem, Interpolem a Britským centrem pro monitoring teroristických útoků. Spolupráce probíhá s mnoha státy EU i dalšími evropskými státy, z mimoevropských zemí pak s USA, Izraelem, Kanadou a Japonskem⁵².

Definování pojmu teroristický útok v Trestním zákoně č. 40/2009 Sb., § 311,312 je výsledkem zapracování domácích i zahraničních podnětů do právního řádu České republiky:

§ 311

Teroristický útok

(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,

a) provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví,

b) zmocní se rukojmí nebo provede únos,

c) zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, včetně informačního systému, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, veřejné prostranství nebo majetek s cílem ohrozit tím lidské životy, bezpečnost uvedeného zařízení, systému nebo prostranství anebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

d) naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem ohrozit tím lidské životy nebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

e) zmocní se letadla, lodi nebo jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo nad ním vykonává kontrolu, anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve

---

⁵² Hrozba terorismu v ČR [on-line]. 2009 [citace 2009-12-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.vojsko.net/index.php?clanek=terorismus/terorhrozbycr>>.

větším rozsahu zasahuje do jeho provozu nebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž ohrozí život nebo zdraví lidí, bezpečnost takového dopravního prostředku a nebo vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

f) nedovoleně vyrábí nebo jinak získá, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jadernou, biologickou, chemickou nebo jinou zbraň, anebo provádí nedovolený výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou, nebo

g) vydá lidi v obecné nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Stejně bude potrestán, kdo jednáním uvedeným v odstavci 1 vyhrožuje, nebo kdo takové jednání, teroristu nebo člena teroristické skupiny finančně, materiálně nebo jinak podporuje.

(3) Odnětím svobody na dvanáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo smrt,

c) způsobí-li takovým činem, že větší počet lidí zůstal bez přístřeší,

d) způsobí-li takovým činem přerušování dopravy ve větším rozsahu,

e) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu,

f) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,

g) ohrozí-li takovým činem závažně mezinárodní postavení České republiky nebo postavení mezinárodní organizace, jejíž je Česká republika členem, nebo

h) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(4) Příprava je trestná.

§ 312

Teror

(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení České republiky jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na patnáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem.

(2) Příprava je trestná.⁵³

Mezi hlavní nástroje protiteroristické politiky ČR patří:

- policejní operace (zadržování teroristů, osvobozování rukojmích, likvidace náloží apod.);
- zpravodajské operace (zjišťování, vyhodnocování informací o teroristech);
- vojenské operace (zajišťují likvidaci teroristů a ochranu před nimi vojenskými prostředky, může se jednat i o útoky na státy podporující terorismus, které odpovídají kritériím klasické války);
- právo (které zajišťuje zákonné vymezení kompetencí protiteroristických orgánů i sankční normy pro postih teroristů a subjektů, které je podporují; specifikem je mezinárodní právo);
- preventivní opatření (technologická i další, která latentně a preventivně přispívají k eliminaci terorismu);
- politická činnost směřující k odstranění příčin terorismu, včetně diplomacie a politického vyjednávání;
- civilní ochrana⁵⁴

5.2 Národní akční plán boje proti terorismu

Jedná se o dokument, který je v rámci ČR souhrnem opatření, jejichž cílem je zvýšit připravenost země na možnost teroristického útoku proti jejím zájmům doma i ve světě. Spadají zde i kroky na posílení bezpečnosti civilního letectví, kritické infrastruktury, opatření ke zkvalitnění fungování Integrovaného záchranného systému nebo azylových procedur⁵⁵.

⁵³ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 29.7.2009 [citace 2009-12-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>>.

⁵⁴ Mareš M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 1. vydání, 383,384.

⁵⁵ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 29.7.2009 [citace 2009-12-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/narodni-akcni-plan-boje-proti-terorismu.aspx>>.

Prostřednictvím vyhodnocení plnění aktuálního znění Národního akčního plánu boje proti terorismu byly soustředěny nové náměty, související s možností zvýšení bezpečnosti České republiky před ohrožením terorismem. Přitom je třeba zajistit, aby se klíčové aspekty protiteroristické agendy nezačaly řešit až v případě bezprostřední hrozby či vypuknutí konkrétního incidentu. Opatření uvedená v NAP jsou na úrovni srovnatelnosti s obdobnými dokumenty v zahraničí. Opatření pro boj s terorismem musí být pojata jako propojený soubor kroků, věnovaných podstatným aspektům dané problematiky. Z tohoto důvodu je Národní akční plán boje proti terorismu zaměřen do těchto oblastí:

- zlepšení komunikace a spolupráce mezi subjekty, zapojenými do boje proti terorismu a zkvalitňování podmínek pro výkon jejich činnosti;
- ochrana obyvatelstva, kritické infrastruktury a životního prostředí;
- prevence vzniku uzavřených přistěhovaleckých komunit a radikalizace jejich členů;
- zahraničně-politické směřování České republiky v oblasti boje proti terorismu⁵⁶.

V tomto dokumentu je kladen důraz na vyváženost mezi jednotlivými oblastmi, kterými se Národní akční plán boje proti terorismu zabývá (zejména co se týče poměru mezi „preventivními“ a „represivními“ aspekty problematiky). Bezpečnostní složky České republiky vnímají jak odpovědnost za ochranu veřejnosti před terorismem, tak nepouštějí ze zřetele otázku ochrany soukromí obyvatel státu. Každé jednotlivé opatření, které je uvedené v NAP, klade důraz na vyváženost dvou stěžejních hodnot, kterými je bezpečí a svoboda jednotlivce.

Česká republika rozhodně není zemí, která by usilovala o zneužití problematiky boje proti terorismu k omezení principů právního státu. Boj proti terorismu nesmí být koncipován tak, aby v souvislosti s ním docházelo k ohrožení základních práv a svobod občanů⁵⁷. Důležitým aspektem zapojení do mezinárodní spolupráce a výměny informací je nutno připojit se do aktivit probíhajících po linii Evropské unie. Mezi hlavní opatření boje proti terorismu a další závažné trestné činnosti, které Unie aktuálně řeší, respektive

---

⁵⁶ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 29.7.2009 [citace 2009-12-21]. Dostupný z WWW:<http://web.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/nap_2007_cze.pdf>.

⁵⁷ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 29.7.2009 [citace 2009-12-21]. Dostupný z WWW:< http://web.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/nap_2007_cze.pdf>.

považuje za nutné v blízké budoucnosti řešit, patří následující témata, promítající se v určité míře i do obsahu Národního akčního plánu boje proti terorismu, například:

- zkvalitnění výměny a sdílení informací;
- výměna informací a zpravodajských poznatků mezi členskými zeměmi a Europolem;
- zabránění financování terorismu;
- omezování prostoru pro zneužívání výbušnin teroristy;
- aktivity v oblasti integrace cizinců (studie, semináře, výzkumné aktivity);
- celé spektrum činností v oblasti ochrany kritické infrastruktury a ochrany před zneužitím chemických, biologických a jiných látek teroristy;
- větší zapojování nestátních provozovatelů sítí kritické infrastruktury do procesů vytváření bezpečnostních plánů a jejich napojování na kanály pro komunikaci s bezpečnostními složkami;
- zintenzivnění aktivit v oblasti národního i unijního bezpečnostního výzkumu;
- další prohloubení aktivit v oblasti boje proti zneužívání Internetu („Check the Web“ a další);
- efektivnější spolupráce mezi útvary rychlého nasazení;
- zvýšení počtu mezinárodních cvičení orgánů krizového řízení, zvyšujících připravenost a schopnost orgánů členských zemí při odstraňování následků teroristických útoků;
- zapojení členských zemí do mezinárodní spolupráce mimo prostor Unie (spolupráce se Spojenými státy americkými, Ruskou federací, zeměmi Západního Balkánu, Blízkého východu a severní Afriky atd.);
- finanční a technická pomoc třetím zemím⁵⁸.

5.3 Hrozba teroristického útoku

Na území České republiky nebyla dosud zaznamenána žádná činnost teroristických organizací, která by byla označena přímo za teroristický útok. Hrozba teroristických útoků na území České republiky byla ještě donedávna relativně nepravděpodobná, ovšem Česká republika je nyní natolik angažovaná v protiteroristické kampani, že není vhodné toto riziko podceňovat. Bylo zjištěno, že se na území republiky zdržovaly osoby, které byly teroristickým skupinám velmi blízké nebo byly

---

⁵⁸ Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky [on-line]. 29.7.2009 [citace 2009-12-21]. Dostupný z WWW: <http://web.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/nap_2007_cze.pdf>.

dokonce jejími členy. Občas se objevují zprávy o možné přítomnosti těchto osob, ovšem nejsou jednoznačně potvrzené. Po 11. září byla zvýšena bezpečnostní opatření u rizikových a strategických objektů. Větší důraz se klade na kontrolu domácího i zahraničního obchodu se zbraněmi. Hrozba teroristického útoku je z mnoha důvodů (uvedených v této práci) pravděpodobnější spíše proti cílům hlavních nepřátel teroristů, v případě islámské skupiny Al-Káidy tedy: Spojené státy americké, Velká Británie, Španělsko a jiné. Po válce v Iráku (Operace Irácká svoboda - 2003), kde ČR de facto stála po boku spojenců, se však hrozba teroristických akcí zvýšila i na území ČR. Vyslání bojové jednotky do Afghánistánu pro boj proti teroristické organizaci Al-Káida a členství v protiteroristické koalici také přispělo ke zvýšení hrozby.

Velkými faktory, které jednoznačně přispívají k možnému vzniku teroristických útoků na našem území je naše členství v NATO (1999) a v EU (2004). Hrozí útoky na zahraniční mise ČR, zahraniční pracovníky a vojáky, a to především v nestabilních oblastech. Velice ožehavým a diskutovatelným místě pro cíle teroristů na území ČR je již několik let budova Rádia Svobodná Evropa, v nedávné době se dostaly na povrch spekulace o možném plánování hned několika útoků na tuto budovu. V současnosti patří tato pětipatrová budova k nejpřísněji střeženým objektům nejen v ČR, ale i v Evropě. Další obavou ČR byl summit NATO v roce 2002, který byl považován za velmi rizikovou událost, nakonec se obešel bez vážnějších incidentů.

Pro ochranu civilního obyvatelstva v případě teroristického útoku jsou na území ČR rozmístěny ochranné systémy. Celorepublikový průměr zabezpečení úkrytí je 15% obyvatel, v Praze je to asi 40%. Na území Prahy se jedná o 834 stálých úkrytů s kapacitou 161 000 obyvatel. Dalších 350 000 obyvatel může nalézt úkryt v metru nebo ve Strahovském tunelu. Tyto úkryty byly budovány pro případ jaderné války a jsou odolné vůči tlakové vlně jaderného výbuchu. Poskytují ochranu proti účinkům klasických zbraní i ZHN a to na dobu minimálně 72 hodin⁵⁹.

Možné obavy z teroristických útoků se také odrazily ve zvýšení bezpečnostních opatření na letištích, včetně zákazu nošení ostrých předmětů a tekutin na palubu letadel, ale také v pravomoci sestřelení civilního letadla. V případě únosu civilního letadla a podezření, že únosci mají úmysl letadlo navést na strategický nebo vládní objekt, je

---

⁵⁹ Hrozba terorismu v ČR [on-line]. 2009 [citace 2009-12-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.vojsko.net/index.php?clanek=terorismus/terorhrozbycr>>.

ministr obrany ČR oprávněn rozhodnout o jeho sestřelení.

Bezpečnostní opatření mohou vyvolat u některé části populace pocity strachu. Ale čím lépe se připravíme na potencionální, a třeba i nikdy neuskutečněný teroristický útok, tím menší pak budou jeho následky. Lidé by neměli panikařit a do příprav se zapojit také, i když jen omezeně a v mezích jejich schopností. Je vhodné zjistit si telefonní čísla, na která se může v době krize obrátit, umístění nejbližšího zdravotnického zařízení, seznámit se se základy první pomoci. Městský úřad v místě bydliště by pak měl občany seznámit s plánem evakuace a rozmístěním úkrytů. Ministerstvo vnitra poskytuje rady obyvatelstvu v brožuře "Pro případ ohrožení". Připravenost na teroristický útok nemůže být nikdy stoprocentní a proto je nutné provádět systematická cvičení, která tuto připravenost na krizovou situaci zvyšují.

Místa ohrožená teroristickými útoky, místa s velkou koncentrací lidí:

- vlaková a autobusová nádraží;
- letiště;
- hromadná doprava (autobusy, vlaky, letadla...);
- metro;
- nákupní centra;
- náměstí a rušné ulice;
- školy;
- sportovní akce, haly a stadiony;
- divadla, kina, diskotéky...

Strategické objekty :

- elektrárny;
- zásobárny pitné vody;
- mosty a tunely;
- vojenské objekty.

Vládní objekty a osoby:

- parlament, ministerstva a sídla vlády;
- sídlo prezidenta;
- zastupitelské úřady (především USA, Velké Británie a Izraele);
- úřad OSN a jiných organizací;
- členové vlády a parlamentu;
- cizí státní příslušníci, státní návštěvy a zastupitelé.

Ostatní:

- židovské památky a objekty;
- informační systémy (napadení důležitých počítačových sítí).⁶⁰

Bylo by chybou se domnívat, že ČR je středem světa, který je cílem všech teroristických skupin, stejně jako věřit, že jakákoliv nebezpečí se tomuto státu vyhnou. Česká republika je v současné protiteroristické kampani natolik zaangažovaná, že toto riziko nelze bagatelizovat.

Potencionální riziko přímo existuje, vzhledem k politické a ekonomické integraci ČR směrem k EU a NATO. Dále existuje fakt, že v islámských teroristických skupinách jsou lidé, kteří u nás vystudovali, absolvovali policejní kurzy a dobře znají naše území. Mnozí z nich se na území ČR především díky sňatkům usadili a mohou tak snadno vytvářet tajnou infrastrukturu, kterou lze kdykoli oživit.

---

⁶⁰ Hrozba terorismu v ČR [on-line]. 2009 [citace 2009-12-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.vojsko.net/index.php?clanek=terorismus/terorhrozbycr>>.

ZÁVĚR

Bakalářská práce pojednává o dnešním globálním rozměru neustále se vyvíjejícího nebezpečného fenoménu jménem terorismus, tudíž by bylo závěrem vhodné, si připomenout pracovní vymezení terorismu jako taktiky boje slabých se silnými. Definujme si tedy terorismus jako specifickou násilnou metodu zaměřující se na dosažení specifických cílů, většinou cílů politických, ideologických či jiných s dopadem na civilisty či civilní objekty. Terorismus by totiž sám o sobě neexistoval, kdyby si nežádal upoutání náležitě pozornosti a vyvolání strachu. Je vlastně „veřejným divadlem“, které je efektivní do té míry, kolik „diváků“ dokáže vystrašit a změnit jejich názory či postoje.

Terorismus jako aktuální a akutní globální bezpečnostní hrozba si vyžaduje zejména spolupráci nejdůležitějších mezinárodních organizací, včetně široké spolupráce států při přijímání a následném realizování protiteroristických opatření. S tím souvisí i fakt, že je nutné v jednotlivých státech posilovat oblast trestního práva. Dále je potřebné, aby se státy shodly v tom, které organizace patří mezi teroristické a na základě toho vůči nim postupovaly, především jim znemožnily přístup k finančním zdrojům a zastavily finanční podporu těmto skupinám.

Největší teroristický problém pro celý svět představuje militantní islamistická teroristická organizace Al-Káida, jejímž zakladatelem je dosud nedostižený saudskoarabský multimilionář Usáma bin Muhammad bin Ládin. Al-Káida pokládá za svůj prioritní cíl nastolení ryze muslimských států po celém Arabském poloostrově a šíření islámské víry i v jiných částech světa. Za svého hlavního protivníka přitom označuje USA, které také označuje za „velkého satana“ a stát Izrael za „malého satana.“ Zároveň osočuje i řadu evropských zemí, především Velkou Británii z výrazné podpory amerických vojenských operací, díky čemuž údajně nebudou váhat teroristicky útočit i na evropské cíle. Al-Káida se liší od jiných teroristických skupin především svou strukturou a tím, že podporuje a motivuje desítky svých samostatných buněk, které jsou aktivovány a zformovány k provedení jedné konkrétní teroristické akce. Navíc úzce spolupracuje s dalšími islamistickými teroristickými organizacemi, které mají obdobné cíle a záměry. Tím se stává nejvíce nebezpečnou a těžko odhalitelnou globální

terroristickou sítí, která tímto způsobem podněcuje a usměrňuje terroristickou činnost asi v 60 zemích světa.

V boji proti globálnímu terorismu jsou používány dva odlišné přístupy, které by bylo vhodné sjednotit na takovou míru, aby byl boj proti terorismu účinný, všestranný a globální. Americký přístup spočívá zejména ve vojenské síle s využitím zpravodajských služeb. Evropská unie se naopak i v boji proti terorismu, včetně jeho mezinárodního islamistického odnože, snaží v maximální možné míře zachovávat základní lidská práva a svobody. Dlužno dodat, že terorismus vnímá jako závažný trestný čin, a proto proti němu používá převážně policejní, justiční, zpravodajské, ale i ekonomické a diplomatické prostředky. Z těchto dvou odlišných protiteroristických koncepcí se zdá být nejvhodnější jejich propojení, tj. úzká spolupráce EU a USA. Tímto způsobem by se stal i boj proti terorismu v podstatě mezinárodní a samozřejmě i efektivnější. Dnes je totiž zřejmé, že oba dva přístupy mají svá pozitiva, ale i negativa.

Společný postup demokratických států proti globálnímu terorismu musí být intenzivní a vytrvalý, neboť jen permanentním působením policejních, justičních, ekonomických, diplomatických, ale i vojenských prostředků je možné snížit nebezpečí této globální hrozby, která ohrožuje nejenom bezpečnost států, ale i životy jejich občanů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

1. Tůma, P., Hurník, Z. *Světový terorismus od starověku až po útok na USA*. Praha: Svojtka & CO., 2001. 526 s. ISBN 80-7237-340-4.
2. Danics, Š., Dubský, J., Kamín, T., Urban, L. *Základy sociologie a politologie*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007. 179 s. ISBN 80-7251-215-3.
3. Danics, Š. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie ČR, 2009. 108 s. ISBN 978-80-7251-295-9.
4. Laquer, W. *The New Terrorism. Fanaticism and the Arms of Mass Destruction*. New York: Oxford University Press US, 1999. 320 s. ISBN 0-19-511816-2.
5. Mika, O. *Současný terorismus*. Praha: Triton, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.
6. BRENNER, J. C. : *Forensic science: An Illustrated dictionary*, New York :CRC Press LLC, 2004. 312 s. ISBN 0-8493-1457-7.
7. MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 476 s. ISBN 80-903333-8-9.
8. Gray, J. *Al-Kajda a co to znamená být moderní*. Praha: Mladá fronta, 2003. 136 s. ISBN 80-204-1270-0 (překlad Milena Turner).
9. Pikna, B. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie*. Praha: Linde, 2006. 407 s. ISBN 80-7201-615-6.
10. Pecka, E. *Základy sociologie*. České Budějovice: VŠERS, 2005. 108 s. ISBN 80-86708-07-1.
11. Pikna, B. *Evropský prostor svobody, bezpečnost a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*. Praha: Linde, 2010. 346 s. ISBN 978-80-7201-114-8.
12. Hoffman, B. *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press, c 2006. xvii. 432 s. ISBN 0-231-12698-0.
13. Scruton, Roger. *Západ a ti druzí. Globalizace a teroristická hrozba*. Brno: Barrister a Principál, 2007. 149 s. ISBN 978-80-7364-042-2.
14. Eichler, J. *Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století*. Praha: MO ČR – AVIS, 2006. 303 s. ISBN 80-7278-326-2.
15. Plater-Zyber, H. *Boj proti terorismu v Evropě: Možnosti a rizika. Bezpečné Česko v bezpečné Evropě*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. 152 s. ISBN 978-80- 87041-17-8.

16. Brzybohatý, M. *Současné vývojové trendy terorismu a vybrané pedagogické problémy výcviku speciálních jednotek*. Praha: Policejní akademie ČR, 2001. 101 s. ISBN 80-7251-073-8.
17. Carr, C. *Dějiny terorismu – dějiny války proti civilistům*. Praha: Práh, 2002. 183 s. ISBN 80-7252-063-6.
18. Danics, Š. Současný terorismus – forma války, nebo specifická forma násilí? In *Vojenské rozhledy* – 13 (45), 2004, č. 3, s. 40-47, lit. 17.
19. Krulík, O. *Národní akční plán boje proti terorismu – aktualizované znění pro léta 2007-2009*. Praha: MVČR, 2008. 31 s.
20. Jacquard, R. *Ve jménu Usámy Bin Ládina*. Brno: Jota, 2001. 344 s. ISBN 80-7217-154-2.
21. Ulfkotte, U. *Hrozba terorismu – Islamisté a jejich tajná síť*. Praha: Ikar, 2003. 272 s. ISBN 80-249-0162-5.
22. Mendel, M. *Islámská výzva*. Brno: Atlantis, 1944. 248 s. ISBN 80-7108-088-8.

Elektronické zdroje:

1. *Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky* [on-line]. 9.6.2009 [citace 2009-10-31]. Dostupný z WWW:< <http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.
2. *Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky* [on-line]. 29.7.2009 [citace 2009-12-17]. Dostupný z WWW:<<http://web.mvcr.cz/archiv2008/dokument2008-nap2007cze.pdf>>
3. *Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky* [on-line]. 29.7.2009 [citace 2009-12-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/narodni-akcni-plan-boje-proti-terorismu.aspx>>.
4. *Usáma bin Ládín* [on-line]. [citace 2009-12-12]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Usama_bin_Ladin>.
5. *Al-káida* [on-line]. [citace 2009-11-23]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Al-Kaid%C3%A1>>.
6. *Hrozba terorismu v ČR* [on-line]. 2009 [citace 2009-12-21] Dostupný z WWW: <<http://www. vojsko.net/index.php?clanek=terorismus/terorhrozbycr>>.
7. *Trevi* [on-line] 2010. [citace 2010-02-02]. Dostupný z WWW:<http://www. polac.cz/eu/zakl_term/cast_5.html>.

8. *Protiteroristický koordinátor* [on-line] 20.9.2007. [citace 2010-02-02]. Dostupný z WWW:<<http://www.euractiv.cz/bezpecnost-a-spravedlnost0/clanek/novym-koordinatorem-eu-pro-boj-proti-terorismu-je-belgican> >.
9. *Europol-základní terminologie oblasti justice a vnitřních věcí* [on-line] 2010. [citace 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <http://www.polac.cz/eu/zakl_term/cast5.html>.
10. *Eurojust -základní terminologie oblasti justice a vnitřních věcí* [on-line] 2010. [citace 2010-02-02]. Dostupný z WWW:<[http:// www.polac.cz/ eu/zakl_term/cast5.html](http://www.polac.cz/eu/zakl_term/cast5.html)>.

SEZNAM ZKRATEK

AP	akční plán
atd.	a tak dále
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FBI	Federální úřad pro vyšetřování
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NAP	národní akční plán
např.	například
NATO	Severoatlantická aliance
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OSN	Organizace spojených národů
resp.	respektive
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaně
USD	americký dolar
URNA	Útvar rychlého nasazení
USA	Spojené státy americké
ZHN	zbraň hromadného ničení

PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

I.	Aktuální podoba Usámy bin Ládina.....	53
II.	Al-Káida – fotografie.....	54
III.	Přehled teroristických organizací na území Evropy.....	55
IV.	Teroristická věznice Guantánamo.....	59
V.	Kyberterorismus.....	61

Příloha č. I

Aktuální podoba Usámy bin Ládina

Americký Federální úřad pro vyšetřování FBI zveřejnil možnou aktuální podobu Usámy bin Ládina. Nejhledanější terorista světa na digitálně upravených snímcích sice zestárl, jinak se ale příliš nezměnil.

FBI zveřejnila dva snímky. Na prvním je arciterorista bez vousů a s krátkými prošedivělými vlasy, má na sobě západní oblečení. Na druhém vypadá tak, jak ho zná celý svět – je zarostlý a v tradičním oděvu s bílým turbanem na hlavě.

Foto: Usáma bin Ládín, zdroj: z [www: http://tn.nova.cz/zpravy/zahranici/foto-fbi-zverejnila-jak-by-dnes-mohl-vypadat-usama-bin-ladin.html](http://tn.nova.cz/zpravy/zahranici/foto-fbi-zverejnila-jak-by-dnes-mohl-vypadat-usama-bin-ladin.html).

Usáma bin Ládín je považován za strůjce teroristických útoků na Spojené státy 11. září 2001, při kterých zemřely téměř tři tisícovky lidí. Americká vláda vypsal za informace vedoucí k dopadení bin Ládina odměnu 50 milionů dolarů. I přesto zakladatel Al-Káidy však stále uniká. Americký ministr obrany Robert Gates nedávno připustil, že Spojené státy už roky nevědí, kde se bin Ládín skrývá. Podle některých spekulací by se měl pohybovat v severním Vazíristánu po obou stranách afghánsko-pákistánské hranice.

Příloha č. II

Al-Káida

- ilustrační fotografie

Foto: Al-Káida, zdroj: z [www:< http://eurozpravy.cz/pictures/photo/2009/10/28/12567197781.jpg>](http://eurozpravy.cz/pictures/photo/2009/10/28/12567197781.jpg).

Foto: Terorista, zdroj: z [www:< http://i.pravda.sk/07/084/skcl/P231d6aa3_talibanV.jpg>](http://i.pravda.sk/07/084/skcl/P231d6aa3_talibanV.jpg).

Příloha č. III

Přehled teroristických organizací na území Evropy

Belgie

Julien Lahaut Brigade
Revenge and Freedom

Francie

Action Directe - AD
Action for the rebirth of Corsica - ARC
Action Front for the Liberation of the Baltic Countries
Andreas Baader Commando
Association of Corsican Patriots - APC
Autonomus Intervention Collective Against the Zionist Presence in France
Avengers
Basque justice- EZ
Breton Fight - AB
Communist Youth Movement, Marxist-Leninist - UJC-ML
Corsican Revolutionary Action ARC
Corsican Peasant Front for Liberation - FPCL
Delta
Enbata Galerne
Charles Martel Club
International Solidarity
Jewish Self-Defence Front

Itálie

Armed Communist Formations
Armed Proletarian Nuclei - NAP
Armed Revolutionary Nuclei - NAR
Brigate Rosse - BR
Mussolini Action Squads - SAM
Prime Linea - PL
Red Guerilla
Revolutionary Action Group

Jugoslávie (bývalá)

Borci za slobodu Hrvatsku
Hrvatski narodni otpor
Svetska liga Hrvatske Omladine
Young Croatian Republican Army

Kypr

Ethniki Organosis Kyprion Agoniston
Ethniki Parataxis

Nizozemsko

Red Bigades
Red Resistance Front - RVF

Rode Hulp - RH
Rode Jeugd - RJ

Portugalsko

Action Group for Communism
Front for Liberation of the Azores - FLA
Front for Liberation of the Madeira

Řecko

Aftonomos Antistasi
Epanastatiki Laikos Agonas - ELA
Galazios Toxotis

Německo

German Emire Party
Guerilla Diffusa
Rote Armee Fraktion
Schwarze Hilfe

Španělsko

Euskadi ta Askatasuna - ETA
Fuerza Nueva - FN
Guerrillos de Cristo Rey
Terra Lluira - TL

Velká Británie/Irsko

Angry Brigade
Free Wales Army
Irish Freedom Fighters
Irish National Liberation Party - INLA
Irish Republican Army - IRA
Sinn Fein

Teroristické skupiny, zdroj: dostupný z [www:< http://www.military.cz/terorismus/terorev.html>](http://www.military.cz/terorismus/terorev.html).

ETA – španělská teroristická organizace

Foto: Eta, zdroj: dostupný z [www:< http://www.military.cz/terorismus/terorev.html>](http://www.military.cz/terorismus/terorev.html).

ETA – teroristická organizace založena roku 1959 s cílem vytvořit samostatnou vlast fungující na marxistických principech v provinciích Viscaya, Guipuzcoa, Alava a Navarra na severu Španělska a v jihozápadních departmentech Francie Labourd, Basse- Navarra a Soule. Odborníky označována společně s IROU jako první projev mezinárodního terorismu.

IRA – irská teroristická organizace

Foto: Ira, zdroj: dostupný z [www:< http://www.military.cz/terorismus/terorev.html>](http://www.military.cz/terorismus/terorev.html).

IRA – irská teroristická organizace

Foto: Ira, zdroj: dostupný z [www:< http://www.military.cz/terorismus/terorev.html>](http://www.military.cz/terorismus/terorev.html).

IRA = teroristická organizace zformovaná v roce 1969 jako tajné ozbrojené křídlo Sinn Fein legálního politického hnutí usilujícího o odsunutí britských vojenských sil a sjednocení Irska.

Příloha č. IV

Teroristická věznice Guantánamo

Foto: Guantánamo, zdroj: z [www:< http://www.tyden.cz/obrazek/49bce548d20b4/guantanamo-49bce80a42094_275x183.jpg>](http://www.tyden.cz/obrazek/49bce548d20b4/guantanamo-49bce80a42094_275x183.jpg).

Foto: Guantánamo, zdroj: z [www:< http://zpravy.idnes.cz/foto.asp?r=zahranicni&foto1=AD1d1443_GUANTANA.JPG>](http://zpravy.idnes.cz/foto.asp?r=zahranicni&foto1=AD1d1443_GUANTANA.JPG).

Věznice na kubánské základně Guantánamo funguje od roku 2002. Od té doby zařízením prošlo na osm stovek lidí, které Američané a jejich spojenci pochytili během tažení proti teroru. Zadržení pobývají ve věznici v právním vakuu - bez obvinění a soudu. A to vzbuzuje nevoli po celém světě. Guantánamo je jedním z problémů, které navenek poškozují obraz USA coby reprezentanta demokracie a lidských práv. I proto loni v lednu rozhodl americký prezident Barack Obama kontroverzní věznici do roka uzavřít. To se mu nepodařilo, na Kubě stále zůstává přes dvě stě vězňů. Americká vláda nyní řeší, kam je umístit. Některým by totiž v jejich zemích mohlo hrozit pronásledování. Američané požádali zejména evropské státy o přijetí některých vězňů.

Portugalsko, Francie, Itálie, Irsko, Španělsko, Irsko a Maďarsko patří spolu se Slovenskem mezi evropské země, které jsou ochotné se některých vězňů z Guantánama ujmout, anebo tak už učinily. Česko se žádné vězně přijmout nechystá.

Příloha č. V

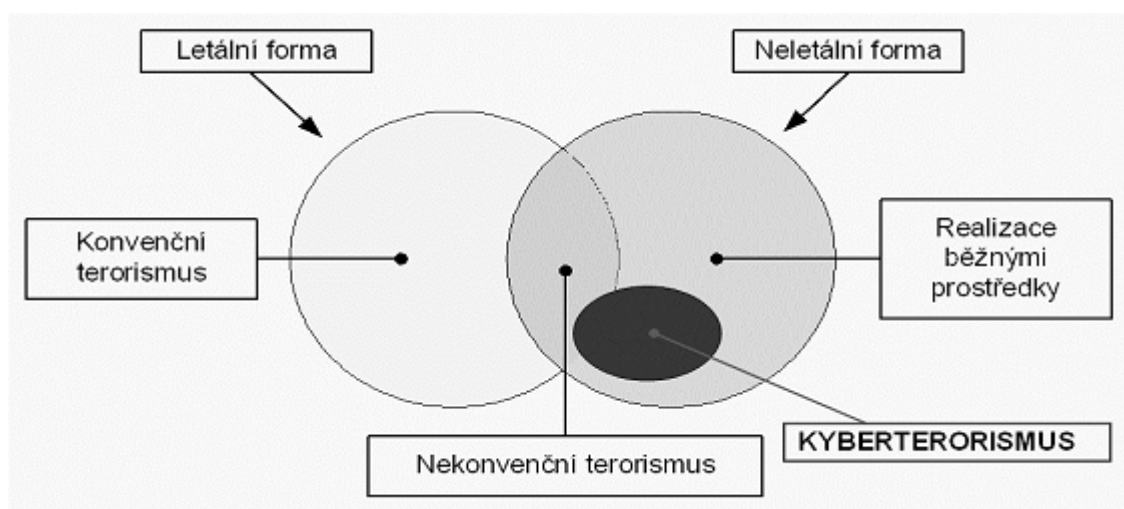
Kyberterrorismus

Kyberprostor je označován jako svět virtuální reality, v němž se odehrávají různé, paradoxně reálné věci – např. telefonické hovory, e-mailová komunikace, apod. Běžný člověk může z hlediska informatického tento pojem zaměnit za mnohem rozšířenější pojem **internet**. Ten však zcela označuje určitou konkrétní část virtuální reality kyberprostoru. Kyberprostor však čelí určitým hrozbám. Jednou z nich je **kyberterrorismus**, který je možné vymezit jako neletální formu teroristické činnosti realizovanou skrze služby, které podporuje a sdílí daná informační či komunikační síť.

Neletální forma je však pouze vnější skořápka, protože sekundárním důsledkem kyberútoků může být právě fyzická likvidace konkrétního objektu nebo systému, což může vést i k ztrátám na lidských životech, ovšem většinou se nejedná o primární cíl takového útoku. Grafické začlenění pojmu kyberterrorismu do množiny terorismu ukazuje obr. – viz níže.

Oficiální definice kyberterrorismu vyčtená D.E.Denningem zní následovně:

„Kyberterrorismus je konvergencí terorismu a kyberprostoru obecně chápaný jako nezákonný útok nebo nebezpečí útoku proti počítačům, počítačovým sítím a informacím v nich skladovaným v případě, že útok je konán za účelem zastrašit nebo donutit vládu, nebo obyvatele k podporování sociálních nebo politických cílů.“

Schéma začlenění pojmu kyberterrorismu do množiny terorismu

Zdroj: JÍROVSKÝ, V. Kyberterrorismus. ICTfórum/PERSONALIS 2006. [předneseno 27.9.2006]. Praha. (prezentace na konferenci – nepublikováno).

Problém internetu a moderní informační společnosti bude do budoucna v tom, jak odolávat jednotlivým bojovníkům či celým armádám kyber-válečníků, kteří se ve své slepé snaze za slávou, penězi či likvidací protivníka budou postupně „nahlodávat“ stabilitu a funkčnost globální počítačové sítě. A právě v této skutečnosti je největší zranitelnost, jak moderní informační společnosti, která bez informací nemůže plnohodnotně fungovat, tak i počítačové sítě (internetu) jako nosného média. Pro bezpečnostní složky státu, počínaje policií, armádou a zpravodajskými službami konče, zde vyvstává nová hrozba, které je nutné čelit a dostatečně dobře se na ní připravit – jak technologicky a personálně, tak především znalostně.

ABSTRAKT

KYTLEROVÁ, M. Terorismus: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií o. p. s., 2010, 64 s.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: Al-Káida, akční plán boje, civilista, civilní objekt, globální hrozba, metody, protiteroristické nástroje, protiteroristická politika, terorismus, typologie, Usáma bin Ládín

Tato bakalářská práce pojednává o terorismu především z pojetí celosvětové hrozby. Vymezuje několik definic tohoto fenoménu, ovšem většina zachycuje terorismus jako specifickou násilnou metodu zaměřující se na dosažení specifických cílů, většinou cílů politických, ideologických či jiných s dopadem na civilisty či civilní objekty. Dále práce pojednává o různých typech a metodách terorismu, které jsou využívány k teroristickým účelům. Pozornost je věnována největší teroristické organizaci Al-Káidě a jejímu hlavnímu představiteli Usámovi bin Ládínovi hlavně z hlediska možných teroristických akcí této teroristické skupiny po celém světě. Jsou zde představeny odlišné protiteroristické koncepce Spojených států amerických, Evropské unie a NATO, včetně možnosti mezinárodní spolupráce. V neposlední řadě je prezentována protiteroristická politika České republiky a možnost vzniku teroristického útoku na našem území.

ABSTRACT

KYTLEROVÁ, M. Terrorism: bachelor thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies o. p. s., 2010, 64 p.

Supervisor: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Key words: Al-Káida, operational tactical plan, non-combatant, civil object, global threat, methods, anti-terrorism utilities, anti-terrorism politics, terrorism, typology, Usáma bin Ládín

This bachelor thesis treats of terrorism especially the concept of global threat. It defines several definitions of this phenomenon, but the majority put down terrorism as a specific violent method focusing on reaching specific objective, mostly political objective, ideological or other objectives, which intervenes in civilians or civil object. Along the thesis deals with various types and methods of terrorism, which are used for terrorist purpose. It pays attention on the biggest terrorist organization Al-Káida and its leader Usáma bin Ladin especially from the point of view of possible terrorist actions of this terrorist organization all over the world. Different anti-terrorism conceptions of the USA, Europe and NATO are introduced including the possibility of international cooperation. Last but not least anti-terrorism politics of the Czech Republic is presented and also the possibility of emergence of terroristic attack in our country.